

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av Parisavtalet och om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att riksdagen ska godkänna Parisavtalet som ingicks i Paris i december 2015. Avtalet lyder under Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring.

Parisavtalet syftar till att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen betydligt under två grader Celsius, och att fullfölja ansträngningar att begränsa temperaturökningen till 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå, öka anpassningsförmågan och främja klimatomställning samt göra finansflöden förenliga med en riktning mot låga utsläpp av växthusgaser.

Genom avtalet förbinder sig parterna till att vidta ökade åtgärder för att minska utsläpp, anpassa sig till klimatförändringen och främja genomförandet av mål som uppställs i avtalet. Parterna förbinder sig till att uppnå de utsläppsminskningssmål som de själva har uppställt samt utarbeta nödvändiga politiska åtgärder för att uppnå dessa mål. Utsläppsminskningssmålen uppgörs och delges med fem års mellanrum, då nya mål ska vara mer avancerade jämfört med de tidigare uppställda målen. Likaså granskas tillräckligheten av utsläppsminskningar i relation till avtalets långsiktiga mål vart femte år. Parisavtalet är avsett att gälla tills vidare. Parisavtalet gäller tiden efter 2020, då Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod redan har upphört.

Europeiska unionens och dess medlemsstaters första utsläppsminskningssmål som de tillsammans har uppställt för 2021–2030 verkställs genom unionens lagstiftning om klimat- och energiramen. Kommissionen har för detta ändamål gett lagstiftningsförslag om reformen av utsläppshandelssystemet, om medlemsstaternas utsläppsminskningar inom områden som inte omfattas av utsläppshandeln dvs. den så kallade bördefördelningssektorn samt om integrering av sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i EU:s klimat- och energiram för 2030.

I propositionen ingår ett lagförslag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Parisavtalet.

För att Parisavtalet ska träda i kraft på internationell nivå, förutsätts att minst 55 parter har förbundit sig till avtalet. De ska tillsammans stå för 55 procent av de globala utsläppen av växthusgaser. Tröskeln för att avtalet ska träda i kraft uppfylldes den 5 oktober 2016 och Parisavtalet träder i kraft den 4 november 2016.

Lagen som ingår i propositionen är avsedd att träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom statsrådets förordning samtidigt som avtalet träder i kraft i Finland.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	4
2.1 Det internationella klimatkonventionssystemet.....	4
2.1.1 Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring och Kyotoprotokollets första och andra åtagandeperiod.....	4
2.1.2 Parisavtalet	4
2.1.3 Övriga internationella avtal	6
2.2 EU:s klimatpolitik och -lagstiftning.....	6
2.2.1 EU:s utsläppsminskningsmål som fastställs i klimatkonventionen och Kyotoprotokollet	6
2.2.2 EU:s klimatpolitik och -lagstiftning fram till 2020	7
2.2.3 EU:s klimat- och energipolitiska ram för tiden efter 2020.....	8
2.2.4 Beslut om ratifikation av Parisavtalet inom EU	9
2.3 Finlands klimatpolitik och -lagstiftning	10
2.4 Bedömning av nuläget	13
3 PROPOSITIONENS MÅL OCH CENTRALA FÖRSLAG	13
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	13
4.1 Ekonomiska konsekvenser.....	13
4.2 Konsekvenser för myndigheters verksamhet	14
4.3 Konsekvenser för miljön och hälsan.....	14
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	15
5.1 Förhandlingsprocessen för Parisavtalet	15
5.2 Beredning av frågan på nationell nivå	16
DETALJMOTIVERING	17
1 PARISAVTALET	17
2 MOTIVERING TILL LAGFÖRSLAGET	27
3 IKRAFTTRÄDANDE	27
4 BEHOVET AV RIKSDAGENS SAMTYCKE OCH BEHANDLINGSORDNING.....	28
4.1 Behovet av riksdagens samtycke	28
4.2 Behandlingsordning	30
LAGFÖRSLAG	31
Lag om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Parisavtalet	31
BILAGA	32
FÖRDRAGSTEXT	32

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring (FördrS 61/1994, ändrad genom FördrS 82/1998), nedan *klimatkonventionen* eller *konventionen*, trädde i kraft på internationell nivå 1994. Kyotoprotokollet som ingår i klimatkonventionen (FördrS 12 och 13/2005), nedan *Kyotoprotokollet* eller *protokollet*, godkändes av den tredje partskonferensen (COP 3) i Kyoto i Japan den 11 december 1997. Kyotoprotokollet trädde i kraft på internationell nivå den 16 februari 2005. Europeiska unionen och dess medlemsstater, inklusive Finland, förband sig till Kyotoprotokollet 2002. Den första åtagandeperioden för protokollet omfattade åren 2008–2012. Kyotoprotokollets åttonde partsmöte, som hölls i Doha, Qatar, godkände beslutet om ändringar i Kyotoprotokollet (1/CMP.8, nedan *Dohaändringen* eller *ändringen*). Genom Dohaändringen infördes en ytterligare åtagandeperiod i Kyotoprotokollet. Perioden omfattar åren 2013–2020. Ändringen har inte trätt i kraft på internationell nivå, eftersom tre fjärdedelar av protokollets parter ännu inte har godkänt ändringen, vilket krävs för att den ska träda i kraft.

Förhandlingsprocessen som ledde till Parisavtalet påbörjades i 17 partskonferensen för konventionen (COP 17) i Durban, Sydafrika, år 2011. I konferensen avtalades om inledande av förhandlingar om ett protokoll som lyder under klimatkonventionen, ett annat rättsligt instrument eller ett avtalat slutresultat som har rättsliga verkningar och omfattar alla parter. Målet var att avsluta förhandlingarna senast år 2015 så att ett nytt avtal eller instrument skulle träda i kraft år 2020.

Det rättsligt bindande Parisavtalet godkändes i den 21:a partskonferensen för konventionen i Paris den 12 december 2015. Avtalets mål på lång sikt är att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen betydligt under två grader Celsius samt fortsätta ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå. För att uppnå detta mål ska parterna bereda, meddela och upprätthålla de vid respektive tidpunkt gällande nationella utsläppsminskningarna. Dessutom har avtalet som mål att öka ländernas anpassningsförmåga till klimatförändringen samt göra finansflöden förenliga med en riktning mot låga utsläpp av växthusgaser. En global utvärdering av uppnåendet av de långsiktiga målen görs med fem års mellanrum. Parisavtalet gäller tiden efter år 2020, då Kyotoprotokollet inte längre är i kraft.

Parisavtalet är ett s.k. blandat avtal som innehåller bestämmelser som hör till både EU:s och dess medlemsstaters befogenheter, varför både EU och dess medlemsstater ska förbinda sig till avtalet enligt sina egna förfaranden. EU:s och dess medlemsstaters gemensamma preliminära utsläppsminskning mål dvs. det planerade nationellt fastställda bidraget (intended nationally determined contribution, INDC), nedan *INDC*, lämnades in till sekretariatet för klimatkonventionen den 6 mars 2015. Samförståndet som denna dag uppnåddes i Europeiska unionens råd om INDC i Parisavtalet grundade sig på det beslut som Europeiska rådet fattade i oktober 2014 om att minska växthusgasutsläppen inom EU med minst 40 procent från 1990 års nivå senast 2030.

Europeiska unionens råd uppnådde den 30 september 2016 ett politiskt samförstånd om ratifikation av Parisavtalet på EU:s vägnar samt om ett exceptionellt förfarande enligt vilket EU och dess medlemsstaters ratifikations- och godkännandeinstrument kan deponeras vid olika tidpunkter hos FN:s generalsekreterare som är depositarie. Således kan EU samt de medlemsstater som slutfört sina nationella förfaranden deponera sina ratifikations- och/eller godkännandeinstrument så snart som möjligt efter att rådet slutligt har godkänt ingåendet av Parisav-

talet på EU:s vägnar. Rådets slutliga beslut om ingående av Parisavtalet på Europeiska unionens vägnar godkändes den 4 oktober 2016. EU samt de medlemsstater som slutfört sina nationella förfaranden deponerade sina ratifikations- och/eller godkännandeinstrument hos FN:s generalsekreterare den 5 oktober 2016. Depositarien meddelades samtidigt om omfattningen av EU:s behörighet i de frågor som omfattas av Parisavtalet enligt artikel 20 punkt 3 i Parisavtalet.

2 Nuläge

2.1 Det internationella klimatkonventionssystemet

2.1.1 Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring och Kyotoprotokollets första och andra åtagandeperiod

Klimatkonventionen innehåller bestämmelser särskilt om målen på lång sikt, principerna, det administrativa och vetenskapliga samarbetet kring konventionen och finansieringssystemet. Enligt konventionen ska alla konventionsparter utarbeta nationella program för att förhindra klimatförändringen. För de industriländer som anges i bilaga I till konventionen har det i artikel 4 i konventionen dessutom fastställts ett brett mål om att före 2000 stabilisera utsläppen av växthusgaser till samma nivå som 1990. Det yttersta syftet med klimatkonventionen och de därtill hörande rättsliga dokumenten är enligt artikel 2 att ”koncentrationen av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som förhindrar farlig antropogen inverkan på klimatsystemet”.

I Kyotoprotokollet fastställs de tidsmässiga och kvantitativa utsläppsminskingsåtagandena för industriländerna och länderna med övergångsekonomi för protokollets första åtagandeperiod 2008–2012. Kyotoprotokollet innehåller bestämmelser om kvantitativa åtaganden om begränsning och minskning av utsläpp. Enligt klimatkonventionen skulle parterna i bilaga I minska utsläppen av de sex växthusgaser som anges i bilaga A till protokollet med minst fem procent jämfört med 1990 års nivå under åtagandeperioden 2008–2012. Det allmänna åtagandet har delats upp i individuella åtaganden för parterna i bilaga I, och dessa åtaganden anges i bilaga B till protokollet. Protokollets innehåll och förhandlingsfaser kring protokollet har redogjorts i regeringens proposition om godkännande av Kyotoprotokollet (RP 26/2002 rd).

Vid det sjunde partsmötet för Kyotoprotokollet (CMP 7) som hölls i november-december i Durban, Sydafrika, avtalades också om Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod för 2013–2020. Dohaändringen som gäller protokollets andra åtagandeperiod godkändes vid det åttonde partsmötet för Kyotoprotokollet (CMP 8) i Doha, Qatar 2012. I bilaga B till protokollet infördes nya utsläppsminskingsåtaganden för de länder som deltar i den andra åtagandeperioden. EU, dess medlemsstater och Island avtalade gemensamt om uppfyllandet av utsläppsminskingsåtagandet för Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod. Deras gemensamma mål var att minska utsläppen med 20 procent före 2020 jämfört med 1990 års nivå. Dohaändringen träder i kraft på internationell nivå när tre fjärdedelar av parterna i Kyotoprotokollet har godkänt den. Dohaändringens innehåll och förhandlingsfaserna kring den har redogjorts noggrannare i regeringens proposition om Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod (RP 366/2014 rd).

2.1.2 Parisavtalet

Om inledandet av förhandlingar som ledde till Parisavtalet avtalades vid den 17:e partskonferensen för konventionen (COP 17) i Durban, Sydafrika, i november-december 2011. Vid konferensen avtalades om inledande av förhandlingar om ett protokoll som lyder under klimatkonventionen, ett annat rättsligt instrument eller ett avtalat slutresultat som har rättsliga verkningar och som omfattar alla parter.

RP 200/2016 rd

Parisavtalet är rättsligt bindande och avsett att gälla tills vidare. Avtalet har allmänt ansetts vara ett betydande och omvälvande beslut i den internationella klimatpolitiken. Styrande värden i avtalet är hållbar utveckling och minskning av fattigdom. Avtalet verkställs enligt principerna i klimatkonventionen i ljuset av parternas olika nationella förhållanden.

Parisavtalet syftar till att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen betydligt under två grader Celsius, begränsa temperaturökningen till 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå, öka anpassningsförmågan och främja klimatmässig motståndskraft samt göra finansflöden förenliga med en riktning mot låga utsläpp av växthusgaser. För att uppnå detta mål strävar parterna efter att nå det globala högsta värdet för utsläpp av växthusgaser så snart som möjligt och att vidta snabba minskningar därefter för att uppnå en balans mellan antropogena utsläpp av växthusgaser från källor och upptag av växthusgaser i sänkor under andra hälften av detta sekel.

I Paris var parterna i alla landsgrupper för första gången redo för utsläppsminskningssåtgärder. Enligt avtalet förbinder sig industriländerna till absoluta utsläppsminskningssmål som gäller hela ekonomin. Utvecklingsländerna bör däremot fortsätta att förstärka sina begränsningsansträngningar och uppmuntras till att över tiden gå mot utsläppsminskning- eller utsläppsbegränsningssmål som gäller hela ekonomin i ljuset av olika nationella förhållanden. I och med Parisavtalet avlägsnades den skarpa tudelningen som rådde mellan industri- och utvecklingsländerna i de tidigare avtalen åtminstone delvis, då utsläppsminskningssåtagandena endast gällde industriländerna.

Genom Parisavtalet förbinder sig parterna till att uppnå de utsläppsminskningssmål som de själva har fastställt dvs. de nationellt fastställda bidragen (nationally determined contribution, NDC), nedan *NDC* eller *nationellt utsläppsminskningssmål*. De nationellt fastställda bidragen kan innehålla även andra mål än mål som gäller utsläppsminskningar, såsom anpassning och stärkande av beredskap. Parternas mål deponeras i ett offentligt register som upprätthålls av klimatkonventionens sekretariat. Parterna är skyldiga att upprätta och meddela sitt nationella utsläppsminskningssmål med fem års mellanrum. De ska sträva efter att uppnå och upprätthålla sina mål samt utarbeta nödvändiga politiska åtgärder för att uppnå målen. Parterna förbinder sig också till den s.k. progressionsprincipen, enligt vilken de nya utsläppsminskningssmålen ska vara mer avancerade än de tidigare uppställda målen. Parternas utsläppsminskningssmål är inte på samma sätt bindande i internationell rätt än de minskningssåtaganden som anges i Kyoto-protokollets bilaga.

I Parisavtalet konstateras att parterna kan samarbeta för att uppnå utsläppsminskningarna. Genom samarbete ska hållbar utveckling främjas och integriteten av utsläppsmål säkerställas. Samarbetet ska också baseras på transparens och tillförlitlig beräkning av utsläppsminskningar. Samarbetet kan ske genom att länka samman utsläppshandelssystem eller genom att använda en internationell utsläppshandelsmekanism. EU och dess medlemsstater genomför sina utsläppsminskningssmål gemensamt.

I fråga om markanvändningssektorn uppmanas parterna att bevara och öka sänkor och reservoarer för växthusgaser, inklusive skogar. Dessutom uppmuntras parterna att genomföra och stödja åtgärder enligt existerande förfaranderegler för att minska utsläpp från avskogning och skogsförstörelse (reducing emissions from deforestation and forest degradation, REDD+) i utvecklingsländer samt alternativa metoder i fråga om skogar.

Förutom minskning av utsläpp förväntas alla parter vidta åtgärder för att anpassa sig till klimatförändringen, öka klimatfinansieringen, utveckla och överföra teknologi, stärka beredskapen samt öka transparensen. Vid verkställandet av avtalet görs regelbundna mellanutvärderingar som innehåller bekämpning, anpassning samt stöd för verkställande. Den första globala

utvärderingen (global stocktake) görs 2023. Parterna ska beakta resultaten av den globala utvärderingen då de uppdaterar och fastställer sina klimatåtgärder.

Texten i Parisavtalet är bifogad till beslutet (1/CP.21) som godkänts av den 21:a partskonferensen för klimatkonventionen. Beslutet kompletterar och preciserar Parisavtalet. Dessutom innehåller det flera befullmäktiganden som gäller det fortsatta arbetet, utifrån vilka beslut som gäller verkställandet av Parisavtalet bereds. Detaljer som gäller verkställandet ska godkännas senare vid ett partsmöte för Parisavtalet efter att avtalet trätt i kraft.

2.1.3 Övriga internationella avtal

Parisavtalet innehåller ingen anteckning om den internationella flyg- och sjötrafiken. Uppkomsten av avtalet bedöms dock ha en betydande inverkan på förhandlingar i Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO) och Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) när det gäller att skapa utsläppsminskingsmål för dessa sektorer. ICAO:s allmänna sammanträde som hålls hösten 2016 ska godkänna det globala kompensationsystemet för utsläpp inom den internationella flygtrafiken. Avsikten är att med hjälp av systemet uppnå ICAO:s mål för att stoppa ökningen av utsläpp på 2020 års nivå, trots den kraftiga tillväxten av flygtrafiken. Inom IMO har man kommit överens om fartygens energieffektivitetsregler samt om ett datainsamlingssystem som gäller bränsleförbrukning och koldioxidutsläpp. Hösten 2016 ämnar IMO att inleda diskussioner om åtgärder för minskning av utsläpp från den internationella sjöfarten.

2.2 EU:s klimatpolitik och -lagstiftning

2.2.1 EU:s utsläppsminskingsmål som fastställs i klimatkonventionen och Kyotoprotokollet

Europeiska unionen och alla dess nuvarande medlemsstater är parter i klimatkonventionen. Artikel 4 i konventionen innehåller allmänna förbindelser som gäller bekämpning av klimatförändringen för alla parter samt särskilda förbindelser som gäller utsläppsminskingsmål för industriländer och länder med övergångsekonomi.

För Kyotoprotokollets första åtagandeperiod fastställdes ett mål för minskning av utsläpp med åtta procent för EG och dess dåvarande 15 medlemsstater. Artikel 4 i protokollet möjliggjorde att EG och dess medlemsstater kom överens om en intern bördefördelning för att gemensamt uppfylla åtagandet. Om EU:s medlemsstaters ömsesidiga bördefördelning avtalades i juni 1998 genom miljörådets konklusioner där bindande utsläppsminskingsmål som gäller hela ekonomin fastställdes för varje medlemsstat. Den bindande bördefördelningen var en förutsättning för ratifikation av EG och dess medlemsstater. Enligt Finlands utsläppsminskingsmål (0 procent) skulle Finland återställa sina utsläpp av växthusgaser till 1990 års nivå före år 2012. Rådet beslutade den 25 april 2002 enhälligt om godkännande av Kyotoprotokollet på EG:s vägnar samt gemensamt fullgörande av åtaganden inom ramen för detta (beslut 2002/358/EG). Protokollet trädde i kraft på internationell nivå den 16 februari 2005.

Rådet godkände Dohaändringen som gäller Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod på EU:s vägnar genom ett beslut som det fattade den 13 juli 2015 (EU) 2015/1339. Beslutet baserade sig på att EU kan fullgöra det åtagande för minskning av utsläpp med 20 procent före år 2020 som fastställts för EU för Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod enligt sin gällande lagstiftning. Europeiska unionen deponerade dock inte ratifikationsinstrumentet som gäller Dohaändringen, eftersom alla medlemsstater inte har godkänt ändringen på nationell nivå. Dohaändringen har heller inte trätt i kraft på internationell nivå, eftersom tre fjärdedelar av protokollets parter inte har godkänt ändringen, vilket krävs för att den ska träda i kraft. I EU tillämpas dock i praktiken en lagstiftning som leder till uppnående av det utsläppsminskingsmål som fastställts för den genom Dohaändringen.

2.2.2 EU:s klimatpolitik och -lagstiftning fram till 2020

De mål och åtgärder som fastställts i EU:s klimat- och energipaket som godkännts 2009 styr beredningen och verkställandet av EU:s och dess medlemsstaters nationella klimat- och energipolitik fram till 2020. Enligt åtagandena i det gällande klimat- och energipaketet ska EU:s utsläpp av växthusgaser minska med minst 20 procent från 1990 års nivå fram till 2020. Åtagandet har genomförts med Europaparlamentets och rådets direktiv om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (2003/87/EG), nedan *utsläppshandelsdirektivet*, utsläppshandelssystemet enligt direktivet samt Europaparlamentets och rådets beslut (406/2009/EG) om medlemsstaternas insatser för att minska sina växthusgasutsläpp i enlighet med gemenskapens åtaganden om minskning av växthusgasutsläppen till 2020, nedan *bördefördelningsbeslutet* och åtaganden som fastställts enligt detta beslut för sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln.

Utsläppsminskingsåtaganden inom utsläppshandelssektorn

I samband med godkännandet av klimat- och energipaketet ändrades utsläppshandelsdirektivet genom direktivet 2009/29/EG i avsikt att förbättra och utvidga gemenskapssystemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser. Utsläppshandeln omfattas av utsläpp från stora industrianläggningar och anläggningar för förbränning med en sammanlagd tillförd effekt på mer än 20 MW och utsläpp från mindre anläggningar för förbränning som anslutits till fjärrvärmnätet. Flygtrafiken inkluderades i utsläppshandeln från och med 2012 genom direktivet 2008/101/EG om ändring av utsläppshandelsdirektivet så att luftfartsverksamhet införs i systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen. Utsläppshandelsdirektivet tillämpas under den tredje så kallade utsläppshandelsperioden som omfattar åren 2013–2020 och därefter. I början av denna period övergick EU till ett centrerat och harmoniserat utsläppshandelssystem där kommissionen fastställer det totala antalet utsläppsrätter som gäller hela unionen.

Utsläppsminskingsåtaganden inom sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln

Utsläppen från de sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln regleras utifrån beslutet om bördefördelning. Beslutet om bördefördelning omfattar utsläpp från sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln, varav de viktigaste är jordbruk, trafik, separat uppvärmning av byggnader, avfall samt vissa industrigaser. Sektorer som omfattas av beslutet om bördefördelning producerar för tillfället över hälften av de totala utsläppen av växthusgaser inom EU. I beslutet om bördefördelning har bindande utsläppsminskingsåtaganden fastställts för varje medlemsstat. Åtagandena ska uppfyllas genom delmål som granskas varje år. Medlemsstaterna beslutar dock nationellt på vilket sätt de uppställda utsläppsminskingsmålen ska uppnås. Finlands åtagande är att minska utsläpp från sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln med 16 procent senast 2020 jämfört med 1990 års nivå.

Övrig lagstiftning i klimat- och energipaketet för 2020

Om målet som gäller den slutliga mängd förnybar energi som används inom EU föreskrivs i direktivet 2009/28/EG om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor. Enligt direktivet ska andelen förnybara energikällor av den slutliga mängd energi som används inom EU vara 20 procent senast 2020. Finlands nationella mål för 2020 är 38 procent av den slutliga energianvändningen. EU:s mål är att förbättra energieffektiviteten med 20 procent senast 2020. Målet gäller EU:s konsumtion av primäre energi och jämförs med det basscenario för konsumtionen inom EU som togs fram 2007. Energieffektivitetsmålet har inte delats upp i nationella mål för medlemsstaterna. Man strävar efter att nå målet bland annat med hjälp av rättsakter genom vilka man främjar byggnaders, fordons och anordningars energieffektivitet

samt energitjänster. I energieffektivitetsdirektivet 2012/27/EU fastställs en ram för hur man ska nå energieffektivitetsmålet på 20 procent. Enligt direktivet ska varje medlemsstat ställa upp ett riktgivande nationellt energieffektivitetsmål.

2.2.3 EU:s klimat- och energipolitiska ram för tiden efter 2020

Beredningen av långsiktiga utsläppsminskningmål efter 2020 inleddes redan 2011, då kommissionen publicerade en färdplan för ett utsläppsnålt samhälle (COM(2011) 112 final). I färdplanen för ett utsläppsnålt samhälle konstateras att EU ska minska sina utsläpp med 80 procent jämfört med 1990 senast 2050 för att kunna nå den eftersträvade gränsen på två grader. Enligt kommissionens bedömning skulle EU:s utsläppsminskning på cirka 25 procent fram till 2020 motsvara det linjära framskridandet mot en utsläppsminskning på 80 procent. En utsläppsminskning på 20 procent i enlighet med klimat- och energipaketet är däremot inte tillräcklig med tanke på tvågradersmålet.

Europeiska rådet beslutade om ramarna för klimat- och energipolitik för 2030 i sitt möte den 23 och 24 oktober 2014, då minst 40 procent av 1990 års nivå fram till 2030 godkändes som ett bindande mål för minskning av utsläpp av växthusgaser inom EU. Målet indelas så att minskningen inom utsläppshandelssektorn är 43 procent av 2005 års nivå och 30 procent av 2005 års nivå inom sektorn som inte omfattas av utsläppshandeln. Som ett ytterligare mål fastställdes att öka andelen förnybar energi till 27 procent av den slutliga energiförbrukningen inom EU. Målet för den slutliga energiförbrukningen är bindande på EU-nivå, men det indelas inte i medlemsstatsspecifika bindande mål. Dessutom fastställde man ett riktgivande förbättringsmål på 27 procent för energieffektiviteten jämfört med basscenarioets prognoser.

Kommissionen utfärdade den 15 juli 2015 sitt förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2003/87/EG för att främja kostnadseffektiva utsläppsminskningar och koldioxidsnåla investeringar (COM(2015) 337 final) dvs. för att förnya EU:s utsläppshandelssystem. Utsläppshandelssystemet gäller hela unionen, och målet för den totala minskningen på 43 procent indelas inte i medlemsstatsspecifika åtaganden. Utsläppshandeln är fortfarande en central politisk åtgärd på EU-nivå för att uppnå utsläppsminskningmålen på ett kostnadseffektivt sätt.

Kommissionen utfärdade den 20 juli 2016 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om bindande årliga minskningar av medlemsstaternas växthusgasutsläpp 2021–2030 för att skapa en motståndskraftig energiunion och fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information som är relevant för klimatförändringen (COM(2016) 482 final) till bördefördelningsförordningen. Förordningen gäller bördefördelningen mellan medlemsstaterna av målet för minskning av utsläpp med 30 procent inom de sektorer som inte omfattas av utsläppshandeln. Förutom de medlemsstatsspecifika utsläppsminskningåtagandena innehåller förslaget regler om beräkning av årliga utsläppsminskningmål samt olika flexibilitetsmetoder för att uppnå de medlemstatsspecifika åtagandena.

Samtidigt med förslaget om bördefördelning utfärdade kommissionen ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning nr 525/2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information som är relevant för klimatförändringen (COM(2016) 479 final).

Samtidigt med dessa förordningsförslag publicerade kommissionen ett meddelande om en europeisk strategi för utsläppsnål rörlighet (COM(2016) 501 final). Målet med strategin är att vid 2050 ska utsläppen från transportsektorn vara minst 60 procent mindre än 1990 och stadigt på väg mot noll.

Senast i slutet av 2016 förväntas kommissionen utfärda ett förslag som en del av EU:s klimat- och energiramar för 2030 som gäller Energiunionens förvaltningsmodell, energieffektivitet samt förnybara energikällor, såsom biomassa.

2.2.4 Beslut om ratifikation av Parisavtalet inom EU

Europeiska kommissionen utfärdade den 10 juni 2016 ett förslag till rådets beslut om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av Parisavtalet som antagits inom ramen för Förenta nationernas ramkonvention för klimatförändringar (COM(2016) 395 final). I förslaget till beslut föreslås att Parisavtalet godkänns på EU:s vägnar. Enligt förslaget till beslut befullmäktigas rådets ordförande att utnämna en person eller personer som har befogenhet att på unionens vägnar i enlighet med artikel 20 punkt 1 i Parisavtalet deponera ratifikationsinstrumentet hos Förenta nationernas generalsekreterare tillsammans med meddelandet om behörighet.

Till beslutsförslaget har bifogats ett meddelande om omfattningen av EU:s behörighet i de frågor som omfattas av Parisavtalet enligt artikel 20 punkt 3 i Parisavtalet samt Parisavtalets avtalstext. I meddelandet konstateras att EU har enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan *FEUF*), särskilt enligt artikel 191 och 192 punkt 1, behörighet att ingå internationella avtal och verkställa de åtaganden som beror på dessa, när den strävar efter att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem, särskilt för att bekämpa klimatförändringen. I meddelandet konstateras också att det planerade nationellt fastställda bidraget om vilket EU och dess medlemsstater meddelade den 6 mars 2015 genomförs genom unionens och dess medlemsstaters åtgärder inom ramen för deras respektive befogenhet. I förslaget konstateras att om eventuellt samarbete med Norge och Island samt villkoren som gäller samarbetet föreskrivs i lagstiftning som utfärdas senare.

Rådet uppnådde ett politiskt samförstånd enligt ordförandens föreslagna förändringar om ratifikation av Parisavtalet på EU:s vägnar i miljørådets extraordinarie möte den 30 september 2016. Rådet godkände samtidigt ett exceptionellt förfarande, enligt vilket EU och dess medlemsstaters ratifikations- och godkännandeinstrument kan deponeras vid olika tidpunkter, och utan att behöva vänta att alla medlemsstaters nationella förbindelseförfaranden blir färdiga, hos FN:s generalsekreterare som är depositarie. Vid den interna beredningen inom EU ansågs att även om EU och dess medlemsstater vanligen borde deponera sina ratifikations- och/eller godkännandeinstrument samtidigt när det gäller blandade avtal, så kan dokumenten i exceptionella fall också deponeras vid olika tidpunkter. Detta förutsätter en helhetsutvärdering av situationen, alla EU-medlemsstaters förbindelse till ratifikation av avtalet så snart som möjligt samt samarbete mellan EU och dess medlemsstater.

Vid det extraordinarie miljørådet där ett politiskt samförstånd om ratifikation inom EU uppnåddes, godkändes också rådets och kommissionens gemensamma uttalande där det bekräftades att förfarandet som tillämpades vid ratifikationen av Parisavtalet inom EU är ett enskilt fall och utgör inte ett prejudikatsfall för ratifikation av senare blandade avtal. Enligt uttalandet har det förfarande som nu följs ingen inverkan på EU:s organs och nationella parlaments befogenhet. Dessutom sker EU-samarbetet och beredningen av partsmötet för Parisavtalet mellan kommissionen och EU:s alla medlemsstater och EU uppträder enhetligt vid partsmötet. I uttalandet konstateras också att i och med ratifikationen inom EU blir EU:s och dess medlemsstaters INCD deras första NDC. Dessutom konstateras det att enligt de ramar för klimat- och energiramen för 2030 som Europeiska rådet drog upp i oktober 2014 fortsätter Europeiska

rådet granskningen av 2030-ramen och ger vid behov strategiska riktlinjer för förslag som gäller bl.a. bördefördelningssektorn.

2.3 Finlands klimatpolitik och -lagstiftning

Statsrådet antog 2009 en framtidsredogörelse om klimat- och energipolitiken: vägen till ett utsläppsnålt Finland (SRR 8/2009). I redogörelsen fastställdes som mål att Finland före 2050 ska reducera klimatutsläppen med minst 80 procent från 1990 års nivå som en del av det internationella samarbetet.

Finlands mål på lång sikt är ett kolneutralt samhälle. Parlamentariska energi- och klimatkommitténs betänkande ”Energi- och klimatfärdplan 2050” som publicerades den 16 oktober 2014 är en strategisk anvisning som syftar till detta mål. I färdplanen utvärderades metoderna för byggande av utsläppsnålt samhälle och minskning av Finlands utsläpp av växthusgaser med 80–95 procent från 1990 års nivå senast 2050.

Statsrådet har gett riksdagen en redogörelse om energi- och klimatpolitiken 2001, 2005, 2008 och 2013. År 2008 godkände statsrådet en långsiktig klimat- och energistrategi, i vilken man fastställde de centrala målen för Finlands klimat- och energipolitik samt metoderna för att fullgöra FN- och EU-åtagandena. Strategin reviderades genom statsrådets redogörelse till riksdagen om en nationell energi- och klimatstrategi (SRR 2/2013 rd.) av den 20 mars 2013, nedan *energi- och klimatstrategin*. Genom strategin säkerställer man att de nationella klimat- och energimål som fastställts för 2020 nås. Dessutom utformas målen på längre sikt och metoderna för hur dessa ska nås. En ny energi- och klimatstrategi ges till riksdagen i slutet av 2016.

I energi- och klimatstrategin som är under beredning dras upp riktlinjer för konkreta åtgärder och mål för att Finland ska uppnå de energi- och klimatmål för 2030 som fastställts i Juha Sipiläs regeringsprogram och inom EU och är på väg mot målen för 2050. För tillfället uppstår cirka 80 procent av utsläppen av växthusgaser vid energiproduktion och -förbrukning, när den energi som används i trafiken beräknas med. Utsläpp uppstår också i industriella processer, från jordmånen inom jordbruk, från uppfödning av husdjur och inom avfallssektorn. För att målen ska uppnås, förutsätts åtgärder inom alla sektorer. I fråga om energisektorn undersöks åtgärderna både för energiproduktionens och -förbrukningens del. Energieffektivitet står i fokus vid minskning av användning av fossila bränslen och de utsläpp av växthusgaser som orsakas av dessa samt vid ökning av andelen förnybar energi.

Utgångspunkten för beredningen av strategin är att undersöka energi- och klimatpolitiken på ett heltäckande sätt inom olika sektorer med tanke på minskning av utsläpp, energipolitik samt tillväxt och sysselsättning. Riktlinjerna för energi- och klimatpolitiken ska vara långsiktiga och i linje med färdplanen i parlamentariska energi- och klimatkommitténs betänkande.

Enligt klimatlagen (609/2015) ska man också upprätta en klimatplan på medellång sikt som gäller sektorn som inte omfattas av utsläppshandeln – trafik, jordbruk, separat uppvärmning av fastigheter, arbetsmaskiner, avfall, fluorerade växthusgaser samt industri och energiproduktion som inte omfattas av utsläppshandeln. Planen sträcker sig till år 2030 och innehåller ett klimatåtgärdsprogram och bedömningar av utvecklingen av växthusgasutsläpp. Miljöministeriet samordnar utarbetandet av planen, och ministerier som deltar i arbetet bereder den del som gäller deras eget förvaltningsområde. Den klimatpolitiska planen samordnas till nödvändiga delar med övrig energi- och trafikpolitisk planering, såsom Energi- och klimatstrategin som bereds av arbets- och näringsministeriet. Planen blir färdig våren 2017, varefter den ges till riksdagen som redogörelse.

Anpassningsplanen är en del av planeringssystemet enligt klimatlagen, och statens myndighet ska i sin verksamhet i den mån det är möjligt främja genomförandet av planer enligt klimatlagen. Statsrådets principbeslut om en Nationell plan för anpassning till klimatförändringen 2022 godkändes i november 2014. Målsättningen för planen är att det finländska samhället ska kunna hantera risker som anknyter till klimatförändringen och anpassa sig till förändringarna i klimatet. Verkställandet av planen utgår från att integrera anpassningen i planeringen och verksamheten inom branscherna och bland aktörerna, bl.a. i olika styrmedel.

Trafik

I Finland producerar trafiken cirka 40 procent av utsläppen av växthusgaser inom sektorn utanför utsläppshandeln, varför trafik har en mycket central betydelse för uppnåendet av Finlands nationella utsläppsminskningmål. I Finland orsakar den inhemska trafiken cirka 11 miljoner ton utsläpp av växthusgaser varav över 90 procent uppstår i vägtrafiken. Utsläppen från vägtrafiken har dock minskat under de senaste åren. Orsaker till dessa är måttlig tillväxt av trafiken, ökad användning av bibränslen och allt mer energieffektiva bilar. Utsläppen av växthusgaser från trafiken beräknas minska med cirka 22 procent i Finland med nuvarande åtgärder före 2030 jämfört med 2005 års nivå. Åtgärder som leder till utsläppsminskningar är lagen om främjande av användningen av biodrivmedel för transport, miljöbaserad bränsleskatt, gradering av bil- och fordonsskatter enligt koldioxidutsläpp samt energistöd för produktion och användning av förnybar energi.

Jordbruk

Utsläppen från jordbruk indelas i olika sektorer, såsom jordbruksproduktion, markanvändning och energiförbrukning. Jordbrukssektorn utgör cirka tio procent av Finlands totala utsläpp. Största delen av utsläpp från jordbruket kommer från små, spridda biologiska utsläppskällor vars utsläppsberäkningar är osäkra. Målet för minskning av utsläpp från jordbruk riktas i praktiken på dikväveoxid och metan dvs. husdjur och deras matsmältning, gödselhantering samt jordmån och dess mikrober. Enligt riktlinjerna i den nationella energi- och klimatstrategin ska åtgärder för bekämpning av klimatförändringen planeras och genomföras så att de inte äventyrar produktionen av inhemska mat eller försvagar den globala mattryggheten. Genom att effektivisera jordbruksproduktionen kan utsläpp av växthusgaser minskas bland annat genom att förbättra åkrarnas och jordmånens bördighet, genom att öka produktionen av förnybar energi och dess andel i användningen av energi samt energieffektiviteten. Även genom förändringar i matkonsumtion kan man påverka mängden utsläpp från matsystemet och på sätt indirekt påverka utsläpp från matproduktionen.

Skogar

Skogarnas kolsänka som metod för bekämpning av klimatförändringen har varit betydande i Finland. Den för 2020 avtalade internationella jämförelsenivån för Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod är 17–18 miljoner ton som koldioxidekvivalenter, men kolsänkan har varit större än detta på grund av mindre huggningar än målnivåerna i Finlands nationella skogsprogram 2015. I och med att användningen av trä ökar, minskar skogarnas kolsänka på kort sikt och tyngdpunkten vid bekämpningen av klimatförändringen flyttas i ökande mån till ersättning av fossila råämnen med förnybara naturtillgångar, såsom trä.

I fråga om skogssektorn gav statsrådet en Skogspolitisk redogörelse 2050 (SSR 1/2014 rd.) till riksdagen i februari 2014 där riktlinjer för mål för skogspolitik på lång sikt i Finland dras upp. Den nationella skogsstrategin 2025 bereddes utifrån redogörelsen och riksdagens ställningstagande. De viktigaste målen i strategin är att främja konkurrensförmågan, förnyelsen och tillväxten inom skogsbruk samt ett aktivt, hållbart och mångsidigt utnyttjande av skogar och ut-

göra sedan en ram för Finlands skogspolitik genom att samordna de ekonomiska, sociala och ekologiska mål som uppställts för skogsanvändning.

Enligt skogsstrategin stöds bekämpningen av klimatförändring och anpassningen till den genom mångsidig skogsvård och -användning. På lång sikt ska skogsvårdsmetoderna anpassas till att motsvara de nya och föränderliga klimatförhållandena.

Avfall

Volymen och utvecklingen av växthusutsläpp inom avfallshanteringssektorn grundar sig närmast på utsläpp från avstjälningsplatser. Utsläpp från avfall som bränts till energi räknas med i energisektorn och omfattas till betydliga delar av utsläppshandeln. Finlands avfallshantering har förbättrats betydligt under Finlands EU-medlemskap. År 2005 var utsläppen av växthusgaser från avfallshantering 2,8 megaton (Mt) koldioxidekvivalenter per år (CO₂ ekv/år) och fram till 2014 har de minskat med cirka en tredjedel. Minskningen av utsläpp har främst orsakats av minskade metanutsläpp från avstjälningsplatser. Enligt en kalkyl som gjorts av Finlands miljöcentral minskar utsläppen av växthusgaser från avfallshantering med cirka 0,9 Mt CO₂ ekv/år senast 2050.

Separat uppvärmning av byggnader

Utsläppen från separat uppvärmning av byggnader minskar jämnt till följd av förnyelse av byggnadsbeståndet, reparationsbyggande samt förändring av värmesystem i riktning mot 2030. Enligt basscenariot minskar utsläppen med cirka 1,1 Mt CO₂ ekv från 2008 års nivå senast 2030 dvs. med 45 procent.

I nya småhus var andelen oljeuppvärmning år 2010 cirka 5 procent, men år 2015 har andelen minskat till cirka 0 procent. Det finns ingen beräkning tillgänglig om rad- och flervåningshus, men andelen fjärrvärme i dessa har antagits öka.

Om oljeuppvärmning av affärsbyggnader och offentliga byggnader finns inte lika täckande utredningar än av oljeuppvärmning av bostadshus, som är den största utsläppsklassen. I basscenariot antas att energieffektivitetsdirektivet och den ökade energieffektiviteten av hus minskar särskilt behovet av uppvärmningsenergi i offentliga byggnader och affärsbyggnader. I basscenariot beräknas att konsumtionen av uppvärmningsolja minskar med 30 procent från 2010 till 2025.

F-gaser

Fluorerade växthusgaser (F-gaser) används bl.a. som kylmedel, släckmedel och för skumning av plast. Användning av F-gaser ökar i och med att vissa anordningar, såsom luftkonditioneringsanordningar i bilar och värmepumpar blir vanligare.

EU:s förordning om fluorerade växthusgaser (517/2014/EG) som tillämpas sedan början av 2015 minskar mängden F-gaser som kommer på marknaden gradvis fram till 2030. Detta beräknas minska utsläpp på EU-nivå med 60 procent från 2005 års nivå fram till 2030.

I Finland utgör F-gaser cirka tre procent av utsläppen av växthusgaser. Genom åtgärder enligt den tidigare F-gasförordningen som tillämpades under 2007–2014 samt den nya F-gasförordningen bedöms utsläppen minska till nivå 0,8 Mt CO₂ senast 2030 och ytterligare till nivå 0,3 Mt CO₂ senast 2040. Enligt bedömningar kommer Finland att uppnå utsläppsminskningen på 60 procent från 2005 års nivå vid 2035.

2.4 Bedömning av nuläget

För att Parisavtalets mål på lång sikt ska uppnås, förväntas parterna vidta ökade åtgärder för att minska sina utsläpp av växthusgaser. Parternas nuvarande klimatåtgärder är inte tillräckliga för att hejda ökningen av medeltemperaturen på jorden till mindre än två grader Celsius, och ännu mindre till att begränsa ökningen av temperaturen till 1,5 grader.

Parisavtalet är ett betydande och omvälvande beslut i historien av klimatförhandlingar. I och med avtalet är alla parter för första gången redo för utsläppsminskingsåtgärder. De två länder som släpper ut mest växthusgaser i världen, Kina och Förenta staterna, förband sig till Parisavtalet i september 2016. Detta är ett betydande steg, eftersom Förenta staterna inte har ratificerat Kyotoprotokollet eller deltagit i uppfyllandet av utsläppsminskingsförbindelser under protokollets första och andra åtagandeperiod. Förutom dessa har flera stater som är centrala med tanke på den internationella klimatpolitiken redan förbundit sig till avtalet, såsom Indien, Brasilien och Kanada. Tröskeln för att avtalet ska träda i kraft uppfylldes den 5 oktober 2016 och Parisavtalet träder i kraft den 4 november 2016.

Den gällande EU-lagstiftningen och EU-medlemsstaternas nationella åtgärder möjliggör ännu inte uppnåendet av INDC om vilket EU och dess medlemsstater meddelade tillsammans i förhandlingsfasen för Parisavtalet. EU-kommissionen har gett de nödvändiga lagstiftningsförslag som beskrivits ovan i punkt 2.2.3 för att lagstiftningen skulle för sin del uppfylla EU:s och dess medlemsstaters gemensamma utsläppsminskingsmål på 40 procent senast 2030 jämfört med 1990 års nivå. Enligt beräkningar räcker inte de åtgärder som tillsvidare genomförts i Finland och planerats enligt den gällande energi- och klimatstrategin för att uppfylla det utsläppsminskingsmål som ställts för EU för 2030. Nya nödvändiga åtgärder planeras med hjälp av de strategier och planer som beskrivs ovan i punkt 2.3.

3 Propositionens mål och centrala förslag

Målet med propositionen är att få riksdagens godkännande för Parisavtalet. Parisavtalet syftar till att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen betydligt under två grader Celsius och sträva efter att begränsa temperaturökningen till 1,5 grader Celsius över förindustriell nivå. Syftet med avtalet är att främja anpassningsförmågan och den klimatmässiga motståndskraften samt göra finansflöden förenliga med en riktning mot låga utsläpp av växthusgaser.

Genom Parisavtalet förbinder sig parterna till att uppnå de utsläppsminskingsmål som de själv har fastställt. Parterna är skyldiga att upprätta och meddela sina utsläppsminskingsmål med fem års mellanrum. De nya målen ska vara mer avancerade än de tidigare uppställda målen. Efter att Parisavtalet godkänts och trätt i kraft på internationell nivå, är EU och dess medlemsstater, inklusive Finland, tillsammans ansvariga för att upprätta, meddela och upprätthålla det gemensamma utsläppsminskingsmålet samt för att uppnå detta mål.

I propositionen ingår förslaget till s.k. blankettlag om sättande i kraft av bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Parisavtalet.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Parisavtalet har inga direkta ekonomiska konsekvenser, utan dess ekonomiska konsekvenser uppstår på lång sikt och främst till följd av EU:s klimatpolitik. De gäller minskning av utsläpp, anpassning till klimatförändringen och klimatfinansiering, dvs. stöd för fattigare länders klimatåtgärder. Det allt mer omfattande globala deltagandet i klimatåtgärder till följd av upp-

komsten avtalet jämnar dock ut den internationella konkurrenssituationen i fråga om kostnader som orsakas av klimatpolitiken. I och med att avtalet verkställs minskar effekterna av klimatförändringen och dess ekonomiska kostnader på lång sikt.

Parisavtalet ålägger inte parterna några numeriska utsläppsminskingsmål, utan genom avtalet förbinder sig parterna till att bereda, upprätthålla och uppdatera sina egna nationella utsläppsminskingsmål. Det första uppdaterade målet ska meddelas FN:s klimatavtalssekretariat senast 2020. EU beslutar om verkställandet av sitt eget utsläppsminskingsmål i den normala beslutsprocessen utifrån ramarna för EU:s klimat- och energipolitik för 2030 som fastställts av Europeiska rådet i oktober 2014. Bedömningar av ekonomiska konsekvenser för Finland görs i samband med åtgärder enligt EU:s utsläppsminskingsmål och nationellt valda åtgärder.

Parisavtalet förpliktar industriländerna att fortsätta att stödja utvecklingsländernas klimatåtgärder och ge information om detta. I själva avtalet nämns dock inget om nivån av klimatfinansieringen. Enligt beslutet som fattats av partskonferensen och som kompletterar Parisavtalet ska industriländernas gemensamma mål att årligen mobilisera 100 miljarder dollar till klimatåtgärder utsträckas till år 2025, då man senast ska komma överens om ett större klimatfinansieringsmål.

Minskningen av växthusgasutsläpp minskar också hälsoskadliga utsläpp. Enligt EU-kommissionens konsekvensanalys kan hälsofördelarna som förknippas med minskade skadliga utsläpp vara ekonomiskt betydande. Fördelens omfattning beror bl.a. på utsläppsminskingsmålens nivå, och fördelas ojämnt regionalt.

4.2 Konsekvenser för myndigheters verksamhet

Parisavtalets konsekvenser för myndigheternas verksamhet orsakas på lång sikt och närmast på grund av att parterna har skyldighet att upprätta ett nationellt utsläppsminskingsmål med fem års mellanrum, sträva efter att uppnå och upprätthålla sina mål och utarbeta politiska åtgärder för att uppnå målen. Upprättandet av EU:s och dess medlemsstaters gemensamma nya utsläppsminskingsmål sysselsätter tjänstemän i statsförvaltningen vid olika ministerium som sköter EU:s klimatpolitik och internationella klimatförhandlingar, men åtgärderna kan skötas som en del av de nuvarande tjänsteuppgifterna. Parisavtalet orsakar således inga behov av ökning av årsverken.

4.3 Konsekvenser för miljön och hälsan

Enligt beräkningar utförda av den mellanstatliga panelen för klimatförändringar (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC), nedan *IPCC*, är det uppenbart att klimatuppvärmningen efter mitten av 1900-talet beror främst på utsläpp som orsakats av människor.

Om de planerade nationella bidragen som getts tillsvidare genomförs fullständigt, är effekten på utsläpp och klimatuppvärmning betydande. Enligt bedömningarna uppnår man genom de hittills inlämnade bidragen en nivå på cirka 2,7–3 grader, vilket är en betydande förbättring till den tidigare utvecklingen på cirka 3,5–4 grader. De preliminära löftena är dock fortfarande otillräckliga för att man skulle få den globala utsläppsutvecklingen på en utvecklingskurva där uppvärmningen är högst två grader.

Enligt IPCC:s beräkningar är ett avtal i vilket man kommer överens om en betydande minskning av växthusgasutsläpp också på lång sikt, till nytta genom att man undviker konsekvenser av klimatförändringen. Genom att minska växthusgasutsläpp kan man vanligen också minska effekter av andra skadliga utsläpp, såsom försurande utsläpp.

Enligt IPCC:s beräkningar försvårar uppskjutandet av bekämpningsåtgärder från nuläge till år 2030 väsentligt övergången till låga utsläppsnivåer på lång sikt och begränsar antalet alternativ med vilka temperaturförändringen kan hållas under två grader över förindustriell nivå.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Förhandlingsprocessen för Parisavtalet

Den 17:e partskonferensen för klimatkonventionen (COP 17) som hölls i Durban, Sydafrika i november-december 2011 var betydande för uppkomsten av det nya klimatavtalet. Då grundade man en ny förhandlingsbana vid sidan om det fortsatta arbetet för Kyotoprotokollet. Slutresultatet kunde vara antingen ett nytt protokoll, ett annat rättsligt instrument eller ett överenskommet slutresultat med rättslig verkan. Målet var att avsluta förhandlingarna senast år 2015 så att ett nytt avtal eller instrument skulle träda i kraft år 2020. För arbetet grundades ett arbetsprogram som sträckte sig till 2015 vid den 18:e partskonferensen (COP 18) för klimatkonventionen i Doha, Qatar i december 2012.

Vid den 19:e partskonferensen för klimatkonventionen (COP 19) som hölls i Warszawa, Polen, i november 2013, fortsatte arbetet med innehållet i det nya klimatavtalet och avtalades om tidtabellen för ländernas INDC-meddelanden. Enligt vad som godkänts vid konferensen uppmanades alla parter att ge tydlig information om sina mål i god tid före partskonferensen för klimatkonventionen år 2015 samt ange sina INDC under det första kvartalet 2015.

Vid den 20:e partskonferensen för klimatkonventionen (COP 20) i december 2014 i Lima avtalades om innehållet i de INDC som anges för det nya klimatavtalet, om allmänna anvisningar om uppgifter som ges i samband med målen samt publikation och hantering av dessa. Vid konferensen fattades också beslut om hur utsläpp ska bekämpas redan före 2020. För förhandlingstexten för Parisavtalet togs fram en detaljerad kartläggning av centrala element och lösningsalternativ som bearbetades vidare vid flera förhandlingsmöten på tjänstemannanivå under 2015.

Parisavtalet godkändes vid den 21:a partskonferensen för klimatkonventionen (COP 21) i Paris den 12 december 2015.

Parterna för klimatavtalet levererade sina INDC-meddelanden enligt överenskommelse under 2015. De innehåller ett meddelande om hur parten är redo att minska sina utsläpp för att uppnå målen i Parisavtalet. De länder som levererat sina INDC står för en stor andel av de totala utsläppen av växthusgaser på global nivå, över 95 procent. INDC-meddelandena sträckte sig i huvudsak till 2025 eller 2030.

Europeiska unionens råd uppnådde den 6 mars 2015 ett samförstånd om ett gemensamt INDC för EU och dess medlemsstater, som grundar sig på det beslut som Europeiska rådet fattade i oktober 2014 om att minska växthusgasutsläppen inom EU med minst 40 procent från 1990 års nivå senast 2030. EU:s och dess medlemsstaters gemensamma INDC lämnades in till sekretariatet för klimatkonventionen den 6 november 2015.

Parisavtalet öppnades för undertecknande den 22 april 2016 då också EU och dess medlemsstater undertecknade avtalet. Vid tidpunkten för utfärdande av regeringens proposition har avtalet undertecknats av 191 parter.

5.2 Beredning av frågan på nationell nivå

Miljöministeriet bad i februari 2016 andra ministerier samt olika ämbetsverk och intressentgrupper om utlåtanden om Parisavtalet och dess undertecknande. Dessutom ombads remissinstanserna preliminärt bedöma vilka eventuella åtgärder som avtalet förutsätter inom remissinstansens område och om avtalet innehåller bestämmelser som kräver riksdagens godkännande. Begäran om utlåtande skickades till följande instanser: statsrådets kansli, utrikesministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, finansministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Ålands landskapsregering, energimyndigheten, Trafiksäkerhetsverket, Meteorologiska institutet, Naturresursinstitutet, Finlands klimatpanel, Utrikespolitiska institutet, Statistikcentralen, Cleantech Finland, Forststyrelsen, Finlands miljöcentral, Teknologiska forskningscentralen VTT, Statens ekonomiska forskningscentral, Akava rf, Bioenergia, Climate Leadership Council ry, Finlands näringsliv EK, Finsk energiindustri rf, Global Gender and Climate Alliance, Green Building Council Finland, Greenpeace Finland, Servicecentralen för utvecklingssamarbete Kepa rf, Kemiindustrin rf, Jordens vänner rf, Skogsindustrin rf, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Natur och miljö r.f., Sametinget, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, STTK rf, Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra, Finlands Kommunförbund rf, Finlands naturskyddsförbund rf, Finlands Ungdomssamarbete Allians rf, Företagarna i Finland, Teknologindustri rf, WWF Finland. I utlåtandena stöddes undertecknandet av avtalet.

Miljöministeriet tillsatte den 15 juli 2016 en arbetsgrupp som hade i uppgift att bereda ett förslag till regeringens proposition om Finlands ratifikation av Parisavtalet om klimatförändringen. I arbetsgruppen fanns förutom representanter för miljöministeriet även representanter för utrikesministeriet, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet samt arbets- och näringsministeriet.

Miljöministeriet bad den 3 oktober 2016 följande instanser om utlåtanden om utkastet till regeringens proposition om godkännande av Parisavtalet och om sättande i kraft av bestämmelser som hör till lagstiftningsområdet för Parisavtalet: statsrådets kansli, utrikesministeriet, justitieministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet, arbets- och näringsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet samt finansministeriet. Utlåtandena begärdes med kort tidsfrist, eftersom det ansågs nödvändigt att be om riksdagens godkännande av avtalet så snart som möjligt på grund av det snabba ikraftträdandet av Parisavtalet. I de givna utlåtandena stöddes godkännandet av Parisavtalet.

DETALJMOTIVERING

1 Parisavtalet

Artikel 1. Artikel 1 i avtalet innehåller definitioner. Enligt punkt 1 i artikeln ska definitionerna i artikel 1 gälla vid tillämpningen av avtalet. I punkt 2 i artikeln definieras termerna konvention, partskonferens och part. Med konvention avses ramkonventionen om klimatförändring antagen i New York den 9 maj 1992, med partskonferens en konferens mellan konventionsparterna och med part en part i detta avtal.

Artikel 2. I punkt 1 i artikeln fastställs de centralaste målen för avtalet. Genom avtalet förstärkas genomförandet av konventionen och dess mål. Målet med Parisavtalet är att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen betydligt under 2 °C över förindustriell nivå, fullfölja ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C, öka anpassningsförmågan till skadliga konsekvenser av klimatförändringen och främja klimatomfattig motståndskraft och göra finansflöden förenliga med en riktning mot låga utsläpp av växthusgaser på ett sätt som inte hotar livsmedelsproduktionen. I punkt 2 i artikeln fastställs de principer som ska följas vid genomförandet av avtalet, vilka är rättvisa, principen om gemensamma med olikartade ansvar och respektive förmåga. Vid genomförandet ska också de olika nationella förhållandena beaktas.

Artikel 3. Artikeln förpliktar alla parter att svara på den globala klimatförändringen genom att vidta och meddela ambitiösa insatser enligt artikel 4, 7, 9, 10, 11 och 13 i syfte att uppnå den angivna målsättningen för detta avtal. Enligt artikeln ska alla parter visa framsteg över tiden, samtidigt som behovet att stödja parter som är utvecklingsländer erkänns för ett effektivt genomförande av detta avtal.

Artikel 4. I punkt 1 i denna artikel fastställs de aspekter i överenskommelsen som ska beaktas för att målet på medellång sikt ska uppnås. Enligt punkten ska parterna sträva efter att nå det globala högsta värdet för utsläpp av växthusgaser så snart som möjligt och att vidta snabba minskningar därefter i enlighet med den bästa tillgängliga vetenskapen för att uppnå en balans mellan antropogena utsläpp av växthusgaser från källor och upptag av växthusgaser i sänkor under andra hälften av detta sekel. Samtidigt erkänns det att uppnåendet av det högsta värdet kommer att ta en längre tid i anspråk för parter som är utvecklingsländer. Parterna ska verka på basis av rättvisa och inom ramen för en hållbar utveckling och vidta insatser för att utrota fattigdom. I punkt 2 i denna artikel åläggs varje part att bereda, meddela och upprätthålla successiva nationellt fastställda bidrag som den avser uppnå. Parterna ska eftersträva nationella begränsningsåtgärder i syfte att uppnå målet med dessa bidrag. I punkt 3 i denna artikel fastställs en skärpning av målen. Enligt punkten kommer varje parts successiva nationellt fastställda bidrag att visa framsteg jämfört med partens tidigare nationellt fastställda bidrag. Det följande bidraget ska återspegla dess högsta möjliga ambition, samtidigt som det ska återspegla dess gemensamma men olikartade ansvar och respektive förmåga, i ljuset av olika nationella förhållanden. Enligt punkt 4 i denna artikel bör industriländerna fortsätta att ta ledningen genom att förbinda sig till absoluta utsläppsminskningssmål som gäller hela ekonomin. Parter som är utvecklingsländer bör fortsätta att förstärka sina begränsningsansträngningar och de uppmanas till att över tiden gå mot utsläppsminskings- eller utsläpps begränsningssmål som gäller hela ekonomin i ljuset av olika nationella förhållanden. Enligt punkt 5 i denna artikel ska stöd tillhandahållas parter som är utvecklingsländer för genomförande av denna artikel i enlighet med artikel 9, 10 och 11, då man är medveten om att förbättrat stöd för parter som är utvecklingsländer möjliggör en högre ambition i deras åtgärder. Enligt punkt 6 i denna artikel får de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling lägga fram och anmäla strategier, planer och åtgärder för utveckling med låga utsläpp av växthusgaser vilka återspeglar deras särskilda förhållanden. Enligt punkt 7 i denna artikel kan sidovinster i fråga om be-

gränsning som uppstår till följd av parternas anpassningsåtgärder och/eller planer för diversifiering av ekonomin bidra till begränsningsresultat enligt denna artikel. I punkt 8 i denna artikel bestäms om de nationellt fastställda bidragens transparens. När nationellt fastställda bidrag meddelas ska alla parter ge den information som är nödvändig för klarhet, transparens och förståelse i enlighet med beslut vid partsmötet i Paris samt möjliggöra alla relevanta beslut vid partsmötet för detta avtal. I punkt 9 i denna artikel bestäms att varje part ska vart femte år meddela ett nationellt fastställt bidrag i enlighet med beslut vid partsmötet i Paris och alla relevanta beslut vid partsmötet, samt med hänsyn till resultaten från den globala utvärderingen som avses i artikel 14 i Parisavtalet. I punkt 10 i denna artikel bestäms att Parisavtalet i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska behandla allmänna tidsramar för nationellt fastställda bidrag vid sitt första möte. Enligt punkt 11 i denna artikel får en part när som helst modifiera sitt befintliga nationellt fastställda bidrag och höja dess ambitionsnivå. Genom ett sådant förfarande ska parten följa de riktlinjer som antagits av partsmötet. I punkt 12 i denna artikel bestäms att nationellt fastställda bidrag som meddelats av parter ska införas i ett offentligt register som förs av sekretariatet. I punkt 13 i denna artikel ska parterna redovisa sina nationellt fastställda bidrag. Syftet med redovisningen är att främja miljömässig integritet, transparens, exakthet, fullständighet, jämförbarhet och konsekvens samt säkerställa att dubbelräkning av utsläppsminskningar undviks. Antropogena utsläpp och upptag som motsvarar parternas nationellt fastställda bidrag redovisas och redovisningen görs i enlighet med de riktlinjer som antagits av partsmötet. I punkt 14 i denna artikel bestäms att parterna inom ramen för sina nationellt fastställda bidrag bör när de erkänner och genomför begränsningsåtgärder med avseende på antropogena utsläpp och upptag beakta, när så är lämpligt, befintliga metoder och riktlinjer enligt konventionen. Enligt punkt 15 i denna artikel ska parterna vid genomförandet av detta avtal ta hänsyn till bekymren hos de parter med ekonomier som mest påverkas av konsekvenserna av motåtgärder, i synnerhet parter som är utvecklingsländer. I punkt 16 i denna artikel finns en särskild bestämmelse för parter som har träffat överenskommelse om att handla gemensamt enligt punkt 2 i denna artikel vid genomförandet av sina nationellt fastställda bidrag. Bestämmelsen inbegriper även organisationer för regional ekonomisk integration och deras medlemsstater. I punkten fastställs skyldigheten för parter som har träffat överenskommelse om att handla gemensamt att anmäla de i överenskommelsen tillämpade bestämmelserna till sekretariatet och den utsläppsnivå som tilldelats varje part i samband med att de meddelar sina nationellt fastställda bidrag. Sekretariatet informerar parterna och signatärerna i konventionen om bestämmelserna i överenskommelsen. Enligt beslutet vid partsmötet som preciserar Parisavtalet ska parterna meddela sitt första nationellt fastställda bidrag i samband med deponering av ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet. Om parten har meddelat det planerade nationellt fastställda bidraget och den inte levererar det nationellt fastställda bidraget i samband med deponering av ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumentet, anses det tidigare deponerade planerade nationellt fastställda bidraget som det första nationellt fastställda bidraget. De parter vars planerade nationellt fastställda bidrag sträcker sig till år 2030, ska meddela eller datera sitt bidrag före år 2020. Ett nytt nationellt fastställt bidrag ska härefter deponeras vart femte år. Enligt punkt 17 i denna artikel ska varje part i en sådan överenskommelse bära ansvaret för sin utsläppsnivå enligt den överenskommelse som avses i punkt 16 i enlighet med punkt 13 och 14 i denna artikel samt artikel 13 och 15. I punkt 18 i denna artikel fastställs ansvaret för utsläppsnivån för samarbetande parter som samverkar inom ramen för en organisation för regional ekonomisk integration. Enligt bestämmelsen ska varje medlemsstat i organisationen individuellt och tillsammans med organisationen bära ansvaret för sin utsläppsnivå. Punkt 19 i denna artikel gäller utformning och meddelande av långsiktiga strategier för utveckling med låga utsläpp av växthusgaser. Alla parter bör eftersträva att utarbeta den häri avsedda strategin och uppmärksamma målen och principerna i enlighet med artikel 2 i avtalet.

Artikel 5. Enligt punkt 1 i denna artikel bör parterna vidta åtgärder för att bevara och förstärka, i förekommande fall, sänkor och reservoarer för växthusgaser som anges i artikel 4.1 d i konventionen, inbegripet skogar. Enligt punkt 2 i denna artikel uppmantras parterna att vidta åtgärder för att genomföra och stödja, bl.a. genom resultatbaserade utbetalningar, det befintliga ramverk som fastställts i relevanta riktlinjer och beslut enligt konventionen. Inom helheten för handlingsramen ingår för det första handlingsprinciper och positiva incitament för aktiviteter som hänför sig till minskning av utsläpp från avskogning och skogsdegradering. För det andra ingår inom handlingsramen vikten av bevarande, hållbar skogsförvaltning och förstärkning av skogars kollager i utvecklingsländer. Dessutom ingår inom ramen alternativa handlingsprinciper, såsom handlingsprinciper för gemensamma begränsnings- och anpassningsåtgärder för en övergripande och hållbar förvaltning av skogar, medan vikten av att främja, i förekommande fall, fördelar som inte hänför sig till kol i anknytning till sådana handlingsprinciper på nytt bekräftas.

Artikel 6. Enligt punkt 1 i denna artikel kan parter idka frivilligt samarbete vid genomförandet av sina nationellt fastställda bidrag. Detta möjliggör en högre ambitionsnivå i deras begränsnings- och anpassningsåtgärder och främjandet av en hållbar utveckling och miljömässig integritet. I punkt 2 i denna artikel fastställs principerna för användning av internationellt överförda begränsningsresultat för att uppnå nationellt fastställda bidrag. Parterna ska främja en hållbar utveckling samt säkerställa miljömässig integritet och transparens. Parterna ska tillämpa robust redovisning för att säkerställa att dubbelräkning av internationellt överförda begränsningsresultat undviks. Parterna måste följa riktlinjerna som antagits av partsmötet. Enligt punkt 3 i denna artikel ska användningen av internationellt överförda begränsningsresultat vara frivilligt och auktoriserat av deltagande parter. I punkt 4 i denna artikel fastställs en mekanism för att främja begränsning av utsläpp av växthusgaser och för att stödja en hållbar utveckling. Mekanismen verkar under överinseende av partskonferensen och får riktlinjer av den och parterna kan använda den på frivillig basis. Den står under överinseende av ett organ som utses av partskonferensen och dess funktion är att främja begränsning av utsläpp av växthusgaser samtidigt som en hållbar utveckling gynnas, skapa incitament för och underlätta deltagande i begränsning av utsläpp av växthusgaser för offentliga och privata instanser som auktoriserats av en part, bidra till en minskning av utsläppsnivåerna i värdparten, som gynnas av begränsningsaktiviteter som leder till utsläppsminskningar som också kan användas av en annan part för att uppfylla dess nationellt fastställda bidrag, och möjliggöra en allmän begränsning av globala utsläpp. I punkt 5 i denna artikel fastställs de utsläppsminskningar som grundar sig på mekanismen. Utsläppsminskningarna får inte användas samtidigt av part som verkar som värdpart och av annan part på basis av nationellt överförda resultat för att påvisa att dess nationellt fastställda bidrag uppnåtts. Punkt 6 i denna artikel gäller användningen av intäkterna från aktiviteter enligt mekanismen. Partsmötet ska säkerställa att en del av intäkterna från aktiviteter enligt mekanismen används för att täcka administrativa kostnader samt för att bistå parter som är utvecklingsländer och särskilt känsliga för skadliga effekter av klimatförändringen att täcka anpassningskostnaderna. I punkt 7 i denna artikel ges partsmötet fullmakt att anta regler, former och förfaranden för mekanismen vid sitt första möte. Enligt punkt 8 i denna artikel anses det vara viktigt att integrerade, övergripande och balanserade icke-marknadsmässiga angreppssätt finns tillgängliga för parter som hjälp vid genomförandet av deras nationellt fastställda bidrag i ett sammanhang av hållbar utveckling och fattigdomsutrotning. Då kan de nationellt fastställda bidragen genomföras på ett samordnat och effektivt sätt, inbegripet genom bl.a. begränsning, anpassning, finansiering, tekniköverföring och kapacitetsuppbyggnad, när det är lämpligt. Genom dessa angreppssätt eftersträvas att främja begränsnings- och anpassningsambitionen, stärka den offentliga och privata sektorns deltagande i genomförandet av nationellt fastställda bidrag och förbättra möjligheterna till samordning mellan olika instrument och relevanta institutionella arrangemang. Enligt punkt 9 i denna artikel fastställs ett ramverk för icke-marknadsmässiga angreppssätt till hållbar utveckling för att främja icke-marknadsmässiga angreppssätt enligt punkt 8 i denna artikel.

Artikel 7. I denna artikel fastställs anpassningen till det förändrade klimatet. Enligt punkt 1 i denna artikel upprättar parterna härmed det globala anpassningsmålet. Syftet är att förbättra anpassningsförmågan, förstärka den klimatmässiga motståndskraften och minska utsattheten för klimatförändringen i syfte att bidra till hållbar utveckling och säkerställa lämpliga anpassningsåtgärder i samband med det temperaturmål som anges i artikel 2. I punkt 2 i denna artikel erkänns att parterna är medvetna om att anpassning är en global utmaning som alla står inför och som har lokala, subnationella, nationella, regionala och internationella dimensioner. Anpassningen är ett viktigt element i och bidrar till långsiktiga globala åtgärder mot klimatförändringen för att skydda människor, näringar och ekosystem. Dessutom måste de överhängande och omedelbara behoven hos parter som är utvecklingsländer och som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen beaktas. Enligt punkt 3 i denna artikel antar partsmötet vid sitt första möte de tillvägagångssätt enligt vilka anpassningsinsatser som gjorts av parter som är utvecklingsländer erkänns. Punkt 4 i denna artikel gäller förhållandet mellan anpassning och begränsning. I punkten ökas medvetandet om att det nuvarande anpassningsbehovet är betydande och att större begränsningsnivåer kan minska behovet av ytterligare anpassningsåtgärder och att större anpassningsbehov kan medföra större anpassningskostnader. Enligt punkt 5 i denna artikel bör anpassningsåtgärderna följa ett angreppssätt som drivs av länderna, är genussensitivt och stöder jämställdheten mellan kvinnor och män, är participatoriskt och till alla delar transparent, med beaktande av utsatta grupper, samfund och ekosystem. Anpassningsåtgärderna bör grunda sig på och vägledas av den bästa tillgängliga vetenskapen och, när så är lämpligt, traditionell kunskap, kunskap hos urfolk och lokala kunskapssystem. Sålunda kan anpassning i relevanta socioekonomiska och miljörelaterade åtgärder och politik integreras vid behov. Punkt 6 i denna artikel gäller internationellt samarbete i fråga om anpassningsåtgärder. Det är viktigt att ge stöd för och internationellt samarbete i fråga om anpassningsinsatser och vikten av att beakta behoven hos parter som är utvecklingsländer, i synnerhet hos dem som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen. Enligt punkt 7 i denna artikel bör parterna stärka sitt samarbete för att effektivisera anpassningsåtgärderna, med beaktande av Cancunramverket för anpassning. Syftet är bl.a. med avseende på utbyte av information, god praxis, erfarenheter och insikter, fastställa vetenskaplig information i anknytning till institutionella arrangemang och klimatet. Syftet är dessutom att bistå parter som är utvecklingsländer med att identifiera effektiva anpassningsförfaranden, anpassningsbehov, prioriteringsområden, stöd som tillhandahållits och tagits emot för anpassningsåtgärder och anpassningsinsatser, samt utmaningar och luckor. Syftet är att förbättra effektiviteten och hållbarheten av anpassningsåtgärder. I punkt 8 i denna artikel uppmuntras Förenade nationernas underorgan och fackorgan till att stödja parternas ansträngningar att genomföra de åtgärder som avses i punkt 7 i denna artikel, med beaktande av bestämmelserna i punkt 5.

Artikel 8. I punkt 1 i denna artikel erkänns behovet att förhindra, minimera och hantera förluster och skador som hänför sig till skador från konsekvenserna av klimatförändringen, inbegripet extrema väderhändelser och långsamt framskridande fenomen, och av rollen för hållbar utveckling vid minskning av risken för förluster och skador. Dessutom erkänns effekten av hållbar utveckling vid minskningen av risken för förlusten och skador. Enligt punkt 2 i denna artikel kan den internationella Warszawamekanismen som behandlar förluster eller skador från konsekvenserna av klimatförändringen förbättras och förstärkas på det sätt som fastställs av partsmötet. Mekanismen verkar under och styrs av partsmötet. Enligt punkt 3 i denna artikel bör parterna förstärka förståelse, åtgärder och stöd avseende förlust och skada som hänför sig till skadliga effekter av klimatförändring, bl.a. genom den Internationella Warszawa-mekanismen, när så är lämpligt, på basis av samarbete och stödåtgärder. I punkt 4 i denna artikel uppräknas samarbete och stödåtgärder för att förstärka förståelse, åtgärder och stöd i anknytning till förluster och skador av konsekvenserna av klimatförändringen. Dessa är system för tidig varning, beredskap för undantagsförhållanden, långsamt framskridande fenomen, händelser som kan innebära oåterkallelig och bestående förlust och skada, övergripande riskbedömning och riskhantering, riskförsäkringsarrangemang, klimatriskspridning och andra för-

säkringslösningar, andra än ekonomiska förluster, och klimatmässig motståndskraft hos samfund, näringar och ekosystem. Enligt punkt 5 i denna artikel samarbetar den internationella Warszawamekanismen med befintliga organ och sakkunniggrupper som sorterar under detta avtal, samt med relevanta organisationer och sakkunnigorgan utanför avtalet.

Artikel 9. Artikeln gäller begränsning och anpassning av finansiering i anknytning till klimatförändring. I punkt 1 i denna artikel fastställs att parter som är industriländer ska tillhandahålla finansiella resurser för att bistå parter som är utvecklingsländer både i fråga om begränsning och anpassning som en fortsättning på deras befintliga förpliktelser enligt konventionen. I punkt 2 i denna artikel uppmanas andra parter att tillhandahålla eller att fortsätta tillhandahålla sådant stöd på frivillig basis. Enligt punkt 3 i denna artikel ska industriländer fortsätta att ta ledningen för att mobilisera klimatfinansiering från flera olika slags källor, instrument och kanaler. Då bör den viktiga rollen för offentliga medel, genom olika åtgärder, såsom genom att stödja landsledda strategier beaktas. Dessutom bör det tas hänsyn till behoven och prioriteterna hos parter som är utvecklingsländer. Mobiliseringen av klimatfinansiering bör visa framsteg som går utöver tidigare insatser. Enligt punkt 4 i denna artikel bör tillhandahållandet av utökade finansiella resurser syfta till att uppnå en balans mellan anpassning och begränsning. Samtidigt tas hänsyn till strategier ledda av länderna samt prioriteter och behov hos parter som är utvecklingsländer, i synnerhet de som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen och som har betydande restriktioner avseende förmåga, såsom de minst utvecklande länderna och små östater under utveckling. Då måste behovet av offentliga och biståndsbase- rade resurser för anpassning beaktas. Enligt punkt 5 i denna artikel ska industriländer vartannat år meddela riktgivande kvantitativa och kvalitativa uppgifter som hänför sig till vägledande information om klimatfinansiering, såsom tillgängliga uppgifter om planerade nivåer av offentliga finansiella medel som ska tillhandahållas parter som är utvecklingsländer. Andra parter som tillhandahåller resurser uppmanas att vartannat år meddela sådan information på frivillig basis. Enligt punkt 6 i denna artikel ska den globala utvärderingen som avses i artikel 14 ta hänsyn till den relevanta information som parter som är industriländer och/eller avtalsorganen tillhandahåller om insatser som hänför sig till klimatfinansiering. I denna artikel fastställs även den relevanta information som parter som är industriländer och/eller avtalsorganen tillhandahåller om beaktande av den tidigare nämnda informationen vid den globala utvärderingen. Parter som är industriländer ska vartannat år tillhandahålla transparenta och konsekventa uppgifter om stöd som getts parter som är utvecklingsländer och som mobiliserats genom offentliga interventioner. Partsmötet godkänner de former, förfaranden och riktlinjer som ska antas för tillhandahållande av information vid dess första möte. Även andra parter uppmanas att lämna motsvarande information. Enligt punkt 8 i denna artikel ska konventionens finansieringsmekanism, inbegripet dess operativa enheter, tjäna som finansieringsmekanism för detta avtal. Enligt punkt 9 i denna artikel ska de institutioner som bistår vid genomförande av detta avtal, inbegripet de operativa enheterna i konventionens finansieringsmekanism, sträva efter att säkerställa effektiv tillgång till finansiella resurser genom att tillämpa förenklade förfaranden för godkännande och förbättrat beredskapsstöd för parter som är utvecklingsländer, i synnerhet för de minst utvecklande länderna och för små östater under utveckling, inom ramen för deras nationella klimatstrategier och klimatplaner.

Artikel 10. Enligt punkt 1 i denna artikel är teknikutveckling och tekniköverföring viktig för att förbättra motståndskraften mot klimatförändringen och för att minska utsläpp av växthusgaser. Enligt punkt 2 i denna artikel ska parterna förstärka sitt samarbete i fråga om teknikutveckling och tekniköverföring. Parterna beaktar vikten av teknik för genomförandet av begränsnings- och anpassningsåtgärder och erkänner befintliga ansträngningar avseende införande och spridning av teknik. Enligt punkt 3 i denna artikel främjar den teknismekanism som upprättats enligt konventionen genomförandet av detta avtal. I punkt 4 i denna artikel utfärdas bestämmelser om det i punkt 1 i denna artikel avsedda ramverket för teknik för att tillhandahålla övergripande vägledning för teknismekanismens arbete. Syftet med ramverket för teknik

är att stödja genomförandet av avtalet genom att främja och stödja förbättrade åtgärder avseende teknikutveckling och tekniköverföring. Enligt punkt 5 i denna artikel är det av avgörande betydelse för effektiva, långsiktiga globala åtgärder mot klimatförändringen och för främjande av ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling att innovationer påskyndas, uppmuntras och möjliggörs. Dessa insatser kan vara teknikmekanismen och genom de finansiella medlen från konventionens finansieringsmekanism. Syftet är att åstadkomma samarbetsinriktade angreppssätt till forskning och utveckling och att underlätta tillgång till teknik för parter som är utvecklingsländer, i synnerhet i fråga om tidiga stadier i den tekniska livscykeln. I punkt 6 i denna artikel fastställs stödet, inbegripet finansiellt stöd, som ska tillhandahållas parter som är utvecklingsländer. Tillhandahållandet av stöd sker bl.a. genom att stärka samarbete avseende utveckling och överföring av teknik under olika stadier av den tekniska livscykeln i syfte att uppnå en balans mellan stöd för begränsning och anpassning. I denna artikel fastställs även att den globala utvärderingen ska beakta tillgänglig information om insatser som hänför sig till stöd för utveckling och överföring av teknik som getts parter som är utvecklingsländer.

Artikel 11. I punkt 1 i denna artikel fastställs om kapacitetsuppbyggnad för att förbättra kapaciteten och förmågan hos parter som är utvecklingsländer, i synnerhet länder med den minsta kapaciteten och länder som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen för att genomföra anpassnings- och begränsningsåtgärder. Genom kapacitetsuppbyggnad bör utveckling, spridning och införande av teknik, tillgång till klimatfinansiering, relevanta aspekter av undervisning, yrkesutbildning, allmänhetens medvetande och transparent, rättidig och exakt förmedling av uppgifter underlättas. Enligt punkt 2 i denna artikel bör kapacitetsuppbyggnaden drivas av länderna samt utgå från och svara på parternas nationella behov. Kapacitetsuppbyggnad bör dessutom främja parternas, i synnerhet parternas som är utvecklingsländer, ägarskap på landnivå också på den nationella, subnationella och lokala nivån. Vid kapacitetsuppbyggnad bör dessutom erhållna erfarenheter beaktas, inbegripet erfarenheter från aktiviteter för kapacitetsuppbyggnad enligt konventionen. Kapacitetsuppbyggnad bör vara en effektiv, återkommande process som är participatorisk, sektorsövergripande och genussensitiv. I denna artikel fastställs att alla parter bör samarbeta för att förbättra kapaciteten hos parter som är utvecklingsländer att genomföra detta avtal. Parter som är industriländer bör förbättra stödet till åtgärder för kapacitetsuppbyggnad i parter som är utvecklingsländer. Enligt punkt 4 i denna artikel ska alla parter som deltar i förbättringen av kapaciteten hos parter som är utvecklingsländer regelbundet informera om dessa insatser eller åtgärder. Parter som är utvecklingsländer bör informera om framsteg som gjorts i fråga om genomförandet av kapacitetsuppbyggnad. Enligt punkt 5 i denna artikel ska aktiviteter för kapacitetsuppbyggnad stärkas genom lämpliga institutionella arrangemang för att stödja genomförandet av detta avtal som upprättats under partsmötet vid sitt första möte. Genomförandet av avtalet främjas även av andra relevanta institutionella arrangemang enligt konventionen.

Artikel 12. Artikel 12 gäller parternas samarbete när de vidtar åtgärder för att förbättra undervisning, yrkesutbildning, allmänhetens medvetande, allmänhetens deltagande och allmänhetens tillgång till information i frågor som gäller klimatförändringen.

Artikel 13. I punkt 1 i denna artikel upprättas ramar gällande transparens för att öka parternas ömsesidiga förtroende och för att främja effektiv genomförandet av avtalet. Transparensramarna är till sin natur flexibla, i dessa beaktas parternas olika kapacitet och de bygger på kollektiv erfarenhet. Enligt punkt 2 i denna artikel möjliggör transparensramen flexibilitet vid genomförandet av bestämmelserna till de parter som är utvecklingsländer och som behöver det i ljuset av deras förmåga. De former, förfaranden och riktlinjer som anges i punkt 13 i denna artikel ska återspegla denna flexibilitet. Enligt punkt 3 i denna artikel bygger transparensramen på transparensarrangemangen och stärker den. Samtidigt beaktar de särskilda förhållandena hos de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling. Vid genomförandet av ramarna erbjuds stöd, på ett icke-inkräktande, icke-straffmässigt sätt med respekt för nationell

suveränitet och det undviks att ålägga parterna orimliga bördor. I punkt 4 i denna artikel uppräknas ramverket för transparens enligt erfarenheter som tas till vara för utvecklande av former, förfaranden och riktlinjer enligt punkt 13. Dessa är nationalrapporter, tvåårsrapporter, uppdaterade tvåårsrapporter, internationella bedömningar och granskningar och internationella konsultationer och analyser som grundar sig på transparensarrangemangen enligt konventionen. Enligt punkt 5 i denna artikel är syftet med ramverket för transparens av åtgärder att ge en klar uppfattning om åtgärder mot klimatförändringen i ljuset av målet för konventionen enligt dess artikel 2, bl.a. genom att klarlägga och följa upp parternas framsteg vid uppnående av deras individuella nationellt fastställda bidrag enligt artikel 4 och deras anpassningsåtgärder enligt artikel 7. Dessutom beaktas goda förfaranden, prioriteter, behov och luckor, som underlag. Detta utgör ett underlag för den globala utvärderingen enligt artikel 14. Enligt punkt 6 i denna artikel är syftet att ge en klar uppfattning om stöd som tillhandahållits och tagits emot av relevanta enskilda parter inom ramen för åtgärder mot klimatförändringen enligt artiklarna 4, 7, 9, 10 och 11. Dessutom är syftet med ramverket för transparens att så långt som möjligt ge en full översikt över det sammanlagda finansiella stödet. Informationen utgör ett underlag för den globala utvärderingen enligt artikel 14. I punkt 7 i denna artikel uppräknas den information som varje part ska tillhandahålla regelbundet. Dessa är (a) en nationell inventeringsrapport över antropogena utsläpp från källor och upptag i sänkor av växthusgaser, vilken sammanställts genom användning av metodik enligt god sed som antagits av Mellanstatliga panelen om klimatförändring (IPCC) samt (b) uppgifter som är nödvändiga för att följa upp framsteg som varje part gjort i fråga om genomförandet och uppnåendet av dess nationellt fastställda bidrag enligt artikel 4. Enligt punkt 8 i denna artikel bör varje part tillhandahålla uppgifter som hänför sig till konsekvenser av och anpassning till klimatförändringen enligt artikel 7, när så är lämpligt. Enligt punkt 9 i denna artikel bör parter som är industriländer och andra parter som tillhandahåller stöd tillhandahålla uppgifter om finansiellt stöd och stöd för tekniköverföring och kapacitetsuppbyggnad som tillhandahållits parter som är utvecklingsländer enligt artiklarna 9, 10 och 11. I punkt 10 i denna artikel fastställs att parter som är utvecklingsländer bör tillhandahålla uppgifter om finansiellt stöd och stöd för tekniköverföring och kapacitetsuppbyggnad som behövs och som mottagits enligt artiklarna 9, 10 och 11. Enligt punkt 11 i denna artikel granskas de uppgifter varje part har lämnat enligt punkt 7 och 9 i denna artikel tekniskt av sakkunniga i enlighet med beslut vid partskonferensen. För de parter som är utvecklingsländer och som behöver det i ljuset av sin förmåga ska granskningsprocessen inbegripa assistans för identifiering av kapacitetsuppbyggnadsbehov. Varje part ska också delta i en faciliterande multilateral granskning av framsteg med avseende på insatser enligt artikel 9 och genomförande respektive uppnående av dess nationellt fastställda bidrag. I punkt 12 i denna artikel fastställs att den tekniska sakkunniggranskningen enligt denna punkt ska bestå av en granskning av det stöd som parten har tillhandahållit och av genomförandet och uppnåendet av dess nationellt fastställda bidrag. Granskningen ska också identifiera områden där parten behöver förbättra sin verksamhet och omfatta en granskning av hur uppgifterna stämmer överens med de former, förfaranden och riktlinjer som avses i punkt 13 i denna artikel, med beaktande av den flexibilitet som getts parten enligt punkt 2 i denna artikel. Granskningen ska fästa särskild uppmärksamhet vid respektive nationella förmåga och förhållanden hos parter som är utvecklingsländer. Enligt punkt 13 i denna artikel godkänns de gemensamma formerna av åtgärder och stöd för transparens avseende former, förfaranden och riktlinjer av partsmötet vid sitt första möte. I dessa utnyttjas erfarenheterna från transparensrelaterade arrangemang enligt konventionen och bestämmelserna i denna artikel preciseras. Enligt punkterna 14 och 15 i denna artikel ska utvecklingsländer ges stöd för att genomföra denna artikel för uppbyggnad av kapacitet som hänför sig till transparens av parter som är utvecklingsländer.

Artikel 14. I denna artikel utfärdas bestämmelser om den globala utvärderingen. Enligt punkt 1 i denna artikel utvärderar partsmötet regelbundet genomförandet av detta avtal för att bedöma de kollektiva framstegen i fråga om uppnåendet av syftet för detta avtal och dess lång-

siktiga mål. Utvärderingen görs på ett övergripande sätt beaktande av stöd i ljuset av rättvisa och den bästa tillgängliga vetenskapen. Vid utvärderingen beaktas begränsning, anpassning och medlen för genomförande. Enligt punkt 2 i denna artikel utför partsmötet sin första globala utvärdering år 2023 och vart femte år därefter om inte något annat beslutas av partsmötet. Enligt punkt 3 i denna artikel ska parterna beakta resultaten från den globala utvärderingen när de uppdaterar och förstärker sina åtgärder och sitt stöd i enlighet med bestämmelserna i detta avtal samt när de förstärker det internationella samarbetet i fråga om klimatåtgärder.

Artikel 15. I punkt 1 i denna artikel upprättas en mekanism för att underlätta genomförandet och främja efterlevnaden av bestämmelserna i detta avtal. Enligt punkt 2 i denna artikel består mekanismen av en kommitté baserad på sakkunniga och underlättande till sin natur och verkar på ett transparent, icke-konfrontativt och icke-bestrafande sätt och fäster särskild uppmärksamhet vid respektive nationella förmåga och förhållanden hos parter. Enligt punkt 3 i denna artikel verkar kommittén enligt de former och förfaranden som fastställts och rapporterar årligen till partsmötet. Enligt bemyndigandet i bestämmelsen beslutas godkännandet av kommitténs förfaranden och riktlinjer av partsmötet vid sitt första möte.

Artikel 16. Enligt punkt 1 i denna artikel verkar partskonferensen för konventionen som partsmöte för detta avtal. I punkt 2 i denna artikel utfärdas bestämmelser om observatörer och deras ställning. Sådana parter i konventionen som inte är parter i detta avtal får delta som observatörer i möten för partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal. Endast parter som ratificerat, godkänt och anslutit sig till Parisavtalet kan delta i beslutsfattandet vid partsmötet. Enligt punkt 3 i denna artikel kan en sådan ledamot av partskonferensens presidium som representerar en part i konventionen, men som vid tidpunkten i fråga inte är part i detta avtal, ersättas av en annan ledamot som ska väljas av och bland parterna i detta avtal. Enligt artikel 4 i denna artikel utvärderar partsmötet fortlöpande genomförandet av detta avtal och fattar inom gränserna för sin behörighet de beslut som är nödvändiga för att främja dess faktiska genomförande. Partsmötet utför de uppgifter som den tilldelas i detta avtal och upprättar sådana underorgan som bedöms vara nödvändiga för tillämpningen av detta avtal, och utövar sådana övriga funktioner som kan behövas för att tillämpa detta avtal. Enligt punkt 5 i denna artikel tillämpas partskonferensens arbetsordning och den ordning för finansiella frågor som tillämpas med stöd av konventionen i tillämpliga delar i detta avtal, såvida inte något annat enhälligt beslutats av partsmötet. I punkt 6 i denna artikel fastställs sammankallandet av det första mötet som partsmöte. Sekretariatet sammankallar till det första mötet med partskonferensen i dess funktion som partsmöte i samband med det första mötet med partskonferensen som ska hållas efter den dag då detta avtal trätt i kraft. De följande ordinarie partsmötena genomförs i samband med partskonferensens ordinarie möte, såvida inte något annat beslutats av partsmötet. I punkt 7 i denna artikel utfärdas bestämmelser om extra partsmöten. Partsmötet håller extra möten vid sådana andra tidpunkter som bedöms vara nödvändiga eller efter skriftlig framställning av någon av parterna, förutsatt att framställningen inom sex månader efter det att den av sekretariatet har tillställts alla parter, stöds av minst en tredjedel av dem. Punkt 8 i denna artikel gäller observatörerna som deltar i mötet. Förenta nationerna, dess fackorgan, Internationella atomenergiorganet (IAEA) och varje medlemsstat eller observatör i dessa organ som inte är part i konventionen får representeras som observatörer vid partsmöten. Varje organ eller fackorgan, såväl nationellt som internationellt, statligt eller icke statligt, som är behörigt i frågor som omfattas av detta avtal och som till sekretariatet har framfört att det önskar vara representerat som observatör vid ett möte med partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal kan tillåtas delta, såvida inte minst en tredjedel av de närvarande parterna reser invändningar. Observatörernas tillträde och deltagande ska följa den arbetsordning som avses i punkt 5 i denna artikel.

Artikel 17. I punkt 1 i denna artikel fastställs att det sekretariat som upprättats i enlighet med artikel 8 i konventionen ska tjäna som sekretariat för detta avtal. Enligt punkt 2 i denna artikel

tillämpas i tillämpliga delar artikel 8.2 i konventionen som innehåller bestämmelser om sekretariatets funktioner och artikel 8.3 i konventionen beträffande arrangemang för sekretariatets arbetsformer i detta avtal. Sekretariatet ska dessutom utöva de funktioner som det anförtros genom detta avtal och av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

Artikel 18. Enligt punkt 1 i denna artikel ska underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning och underorganet för genomförande, vilka upprättats genom artiklarna 9 och 10 i konventionen, tjäna som underorgan för vetenskaplig och teknisk rådgivning respektive underorgan för genomförande av detta avtal. Bestämmelserna om dessa båda organs verksamhet enligt konventionen ska i tillämpliga delar gälla detta avtal. I denna artikel utfärdas även bestämmelser om möten med underorganen samt observatörernas ställning. Mötena för nämnda organ gällande detta avtal hålls i samband med motsvarande möten gällande konventionen. I punkt 2 i denna artikel utfärdas bestämmelser om observatörernas ställning i underorganens möten. Parter i konventionen som inte är parter i avtalet får delta som observatörer i underorganens möten. När underorganen tjänar som underorgan för detta avtal, ska beslut enligt detta avtal fattas endast av dem som är parter i detta avtal. Enligt punkt 3 i denna artikel ska, när de underorgan som upprättats genom artiklarna 9 och 10 i konventionen utför sina funktioner i frågor som avser detta avtal, en sådan medlem av dessa underorgans presidium som representerar en part i konventionen, men som vid tidpunkten i fråga inte är part i detta avtal, ersättas av en annan medlem som ska väljas av och bland parterna i detta avtal.

Artikel 19. Enligt punkt 1 i denna artikel ska underorgan eller andra institutionella arrangemang som upprättats genom eller under konventionen, andra än dem som anges i detta avtal, tjäna detta avtal genom ett beslut av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal. Partsmötet för detta avtal ska fastställa funktionerna för dessa underorgan eller arrangemang. Enligt punkt 2 i denna artikel kan partsmötet tillhandahålla ytterligare vägledning till underlydande organ och institutionella arrangemang.

Artikel 20. I punkt 1 i denna artikel fastställs att avtalet ska stå öppet för undertecknande av stater och organisationer för regional ekonomisk integration vid Förenta nationernas högkvarter i New York från och med den 22 april 2016 till och med den 21 april 2017. Efter undertecknandet blir avtalet bindande genom endera ratificeringen eller godkännande av avtalet. Efter den reserverade tiden för undertecknande ska avtalet stå öppet för anslutning. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. Enligt punkt 2 i denna artikel är en organisation för regional ekonomisk integration som blir part i avtalet utan att någon av dess medlemsstater är part bunden av alla förpliktelser i detta avtal. Om en eller flera av medlemsstaterna i en organisation för regional ekonomisk integration är part i avtalet, ska denna organisation och dess medlemsstater komma överens om vars och ens ansvar för att uppfylla förpliktelserna i avtalet. I sådana fall ska organisationen och medlemsstaterna inte ha rätt att samtidigt utöva sina rättigheter enligt avtalet. Enligt punkt 3 i avtalet ska organisationer för regional ekonomisk integration i sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument ange omfattningen av sin behörighet i de frågor som omfattas av detta avtal och meddela depositarien om omfattningen av förändringar av betydelse. Depositarien meddelar parterna i avtalet om varje förändring av betydelse i omfattningen av deras behörighet.

Artikel 21. I punkt 1 i denna artikel fastställs när avtalet träder i kraft. Enligt den träder avtalet i kraft den trettionde dagen efter den dag då minst 55 konventionsparter som tillsammans uppskattningsvis svarar för åtminstone 55 procent av de totala globala utsläppen av växthusgaser har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument. Enligt punkt 2 avses endast för det begränsade syfte som anges i punkt 1 i artikeln med ”totala globala utsläpp av växthusgaser” de mest aktualiserade mängder som uppgetts senast den dag som Parisavtalet antogs. I punkt 3 fastställs för avtalets ikraftträdande för en stat eller

en organisation för regional ekonomisk integration som ratificerar, godtar eller godkänner detta avtal eller ansluter sig till det sedan de villkor för ikraftträdande har uppfyllts. Avtalet ska för sådan part träda i kraft den trettionde dagen efter dagen för deponering av partens ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument. I punkt 4 fastställs att instrument som deponerats av en organisation för regional ekonomisk integration vid uppfyllelse av villkoren för avtalets ikraftträdande enligt punkt 1 i artikeln inte får räknas utöver de instrument som deponerats av dess medlemsstater.

Artikel 22. Enligt denna artikel ska bestämmelserna i artikel 15 i konventionen om antagande av ändringar av konventionen i tillämpliga delar gälla för Parisavtalet. I nämnda artikel i konventionen fastställs att varje part kan föreslå ändringar av konventionen. Ändringarna ska antas vid ett ordinarie möte med partskonferensen. Texterna till föreslagna ändringar ska tillställas klimatavtalsparterna av sekretariatet minst sex månader före den partskonferens då ändringen föreslås bli antagen. Sekretariatet ska också meddela föreslagna ändringar till signatärer till klimatavtalet samt till FN:s generalsekreterare i egenskap av depositarie av klimatavtalet. Parterna ska göra alla ansträngningar för att nå konsensus om de föreslagna ändringarna i konventionen. Om alla ansträngningar att nå konsensus har misslyckats ska ändringarna som en sista utväg antas med tre fjärdedels majoritet av de parter som är närvarande och röstar vid mötet. De antagna ändringarna ska av konventionens sekretariat meddelas depositarien, som ska vidarebefordra dem till alla parter för godtagande. Instrument om godtagande av en ändring ska deponeras hos depositarien. Ändringen träder i kraft på den nittionde dagen efter den dag då minst tre fjärdedels av klimatavtalsparterna har deponerat sitt instrument om godtagande av ändringen. För avtalspart som antar ändringen senare träder ändringen i kraft den nittionde dagen efter den dag då avtalsparten har deponerat sitt instrument om godtagande av ändringen.

Artikel 23. Enligt punkt 1 i denna artikel ska bestämmelserna i artikel 16 i konventionen om antagande och ändring av bilagor till konventionen ska i tillämpliga delar gälla för avtalet. Enligt nämnda artikel i konventionen ska bilagor till konventionen föreslås och antas i enlighet med de procedurbestämmelser för ändring av konventionen som anges i artikel 15 punkt 2–4 i konventionen och vars innehåll behandlas ovan i punkten som rör artikel 22 i Parisavtalet. Enligt nämnda bestämmelser ska de antagna bilagorna träda i kraft sex månader efter den dag då depositarien informerat parterna om att bilagan antagits, med undantag för de parter som dessförinnan skriftligen har anmält till depositarien att de inte godtar bilagan. Bilagan ska för de parter som återkallar sin anmälan att de inte godtar bilagan träda i kraft på den nittionde dagen efter den dag då depositarien har erhållit en sådan anmälan om återkallande. Ändring av, antagande av och ikraftträdande av bilagor ska vara föremål för samma procedurbestämmelser som gäller för förslag om, antagande av och ikraftträdande av bilagor. Om antagandet av en bilaga eller ett förslag på ändring av en bilaga innebär en ändring av konventionen, ska denna bilaga eller ändring av en bilaga inte träda i kraft förrän vid den tidpunkt då ändringen av konventionen träder i kraft. Enligt punkt 2 i artikel 23 i Parisavtalet ingår bilagorna till avtalet som en del av det och om inte något annat uttryckligen anges, ska en hänvisning till avtalet samtidigt utgöra en hänvisning till varje bilaga till det. Sådana bilagor ska begränsas till förteckningar, formulär och annat deskriptivt material av vetenskaplig, teknisk, procedurell eller administrativ karaktär.

Artikel 24. Enligt denna artikel ska bestämmelserna om tvistlösning i artikel 14 i konventionen i tillämpliga delar gälla för Parisavtalet. Enligt denna bestämmelse ska de berörda parterna söka bilägga tvisten genom förhandling eller andra fredliga medel enligt deras eget val. Vid godtagande av klimatavtalet kan parten lämna en deklARATION där den baserat på ömsesidighet erkänner Internationella domstolens domsrätt eller ett obligatoriskt skiljemannaförfarande. Eftersom Finland inte har lämnat någon sådan deklARATION vid sitt antagande av klimatavtalet leder bestämmelsen inte till något obligatoriskt tvistlösningsförfarande för Finlands del.

Artikel 25. Enligt punkt 1 i denna artikel ska varje part ha en röst med förbehåll för vad som bestäms i punkt 2 i artikeln. Enligt punkt 2 ska organisationer för regional ekonomisk integration i frågor inom sin behörighet utöva sin rösträtt med samma antal röster som det antal av dess medlemsstater som är parter i detta avtal. Organisationen och dess medlemsstat får inte utöva sin rösträtt samtidigt.

Artikel 26. I denna artikel fastställs att Förenta nationernas generalsekreterare ska vara depositarie för avtalet.

Artikel 27. Enligt denna artikel får inga reservationer göras med avseende på detta avtal.

Artikel 28. Artikel 28 innehåller bestämmelser om frånträdande av avtalet. Enligt punkt 1 i artikeln får en part vid vilken tidpunkt som helst sedan tre år har förflutit från den dag då avtalet trädde i kraft för parten frånträda avtalet. Frånträdandet ska göras genom ett skriftligt meddelande till depositarien. Enligt punkt 2 träder frånträdandet i kraft vid utgången av ett år räknat från den dag då depositarien mottog meddelandet om frånträdandet eller vid den senare tidpunkt som kan anges i meddelandet. Enligt punkt 3 ska en part som frånträder konventionen också anses ha frånträtt detta avtal.

Artikel 29. Enligt denna artikel har originalet till avtalet deponerats hos Förenta nationernas generalsekreterare. Avtalets texter finns på arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska och är lika giltiga.

2 Motivering till lagförslaget

1§. De bestämmelser i Parisavtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft sådana Finland har förbundit sig till dem. För de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen redogörs i det avsnitt som behandlar behovet av riksdagens samtycke.

2§. Om sättandet i kraft av de bestämmelser i Parisavtalet som inte hör till området för lagstiftningen och om ikraftträdandet av lagen bestäms vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

3 Ikraftträdande

Klimatavtalsparterna godtar Parisavtalet enligt sina egna nationella förfaranden. Enligt artikel 21 i Parisavtalet träder avtalet för de parter som godtagit det i kraft den trettionde dagen efter den dag då minst 55 konventionsparter som tillsammans uppskattningsvis svarar för åtminstone 55 procent av de totala globala utsläppen av växthusgaser har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument. Fram till den 7 oktober 2016 har 75 avtalsparter, som tillsammans representerar ca 59 procent av de globala utsläppen av växthusgaser, förbundit sig till avtalet. Tröskeln för avtalets ikraftträdande nåddes den 5 oktober 2016, och avtalet träder i kraft den 4 november 2016. EU samt EU:s medlemsstater Österrike, Frankrike, Tyskland, Ungern, Malta, Portugal och Slovakien, som har fullbordat sina förfaranden, har deponerat sitt ratifikations-och/eller sitt godtagande- eller godkännandeinstrument till FN:s generalsekreterare före den 5 oktober 2016. Parisavtalet träder för Finlands del i kraft den trettionde dagen efter dagen då Finland deponerar sitt ratifikationsinstrument.

Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i Parisavtalet som hör till området för lagstiftningen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av statsrådet.

Parisavtalet innehåller bestämmelser som enligt 18 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet. De åtgärder för att uppfylla må-

len i artikel 2 i Parisavtalet som räknas upp i artikel 3 i avtalet kan betraktas som sådana bestämmelser om miljövård som avses i 18 § punkt 10 i Ålands självstyrelselag.

För att Parisavtalet ska kunna sättas i kraft i landskapet Åland måste lagtinget således ge sitt bifall enligt 59 § 1 mom. i självstyrelselagen.

4 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

4.1 Behovet av riksdagens samtycke

Behörighetsfördelningen mellan EU och medlemsstaterna

Parisavtalet är ett så kallat blandat avtal som inkluderar bestämmelser som hör till såväl EU:s som medlemsstaternas behörighet. Enligt vedertagen praxis hos grundlagsutskottet godkänner riksdagen blandade avtal som innehåller bestämmelser som hör till unionens och medlemsstaternas behörighet endast till den del de hör till den nationella behörigheten (GrUU 6/2001 rd, GrUU 31/2001 rd och GrUU 16/2004 rd).

Enligt artikel 4 punkt 2 stycke e i FEUF har unionen och medlemsstaterna delad befogenhet i miljöfrågor. Som bilaga till EU:s ratifikationsinstrument tillkännager EU och medlemsstaterna omfattningen på EU:s behörighet i frågor som rör avtalets tillämpningsområde. Enligt tillkännagivandet har EU i enlighet med artikel 191 och artikel 192 punkt 1 i FEUF behörighet att teckna internationella avtal och verkställa förpliktelser som följer av dem i sin strävan att på internationell nivå främja åtgärder för att ingripa i regionala eller globala miljöproblem, och speciellt för att bekämpa klimatförändringarna. I tillkännagivandet konstateras det dessutom att EU:s och medlemsstaternas gemensamma INDC uppfylls genom att unionen och medlemsstaterna vidtar åtgärder inom sina respektive behörigheter.

Parisavtalet ska vara ett långsiktigt avtal där parternas nationella utsläppsminskning mål med tiden ständigt ska skärpas. Eftersom behörighetsfördelningen mellan EU och dess medlemsstater är dynamisk och ständigt förändras med EU:s verksamhet kan även EU-lagstiftning som ska verkställa senare uppställda utsläppsminskning mål ändra den nuvarande behörighetsfördelningen mellan EU och dess medlemsstater. Därmed går det inte att på ett uttömmande sätt avgöra frågan om behörighetsfördelningen mellan EU och dess medlemsstater när det gäller Parisavtalet.

Inom områden med delad behörighet kan medlemsstaterna agera till den del unionen inte har utnyttjat sin behörighet eller har beslutat sig för att sluta utnyttja den. I artikel 191 och 192 i FEUF specificeras unionens behörighet i miljöfrågor. EU har utnyttjat sin behörighet enligt dessa bestämmelser i klimat- och energipaketet från 2009, där EU:s interna utsläppsminskning mål har fastställts fram till 2020. EU-kommissionen har lämnat ett lagstiftningsförslag för en reform av de förordningar för utsläppshandel och ansvarsfördelning mellan medlemsländerna som ingår i klimat- och energiramverket för 2030 samt för en inkludering av LULUCF-sektorn i detta ramverk.

Utsläppshandelsektorns utsläppsminskning mål förverkligas gemensamt i EU och delas inte upp i medlemsstatsspecifika mål. Eftersom medlemsstaterna endast har behörighet inom utsläppshandelsektorn till den del unionen inte har utnyttjat sin behörighet är medlemsstaternas möjlighet att införa en nationell reglering inom utsläppshandeln i praktiken mycket begränsad. Unionens nuvarande lagstiftning beskrivs ovan i avsnitt 2.2.2.

Verksamhetsområdena utanför utsläppshandelssystemet hör till EU:s och medlemsstaternas delade behörighet. Minskningen av utsläpp utanför utsläppshandeln regleras genom ett ansvars-

RP 200/2016 rd

fördelningsbeslut, som efter 2020 kommer att ersättas med en ny ansvarsfördelningsförordning. I kommissionens förslag till denna förordning presenteras medlemsstatsspecifika nationella utsläppsminskningmål fram till 2030. Dessutom kommer LULUCF-sektorn att ingå i EU:s klimat- och energiramverk för 2030 efter 2020.

Förslaget till förordning om ansvarsfördelning presenterar inga närmare åtgärder för hur utsläppen ska minskas. Medlemsstaterna bestämmer själva om ansvarsfördelningssektorns åtgärder till den del det saknas lagstiftning i EU, då även övrig sektorspecifik lagstiftning som rör unionens klimatmål begränsar medlemsstaternas behörighet att förverkliga klimatpolitiken även utanför utsläppshandelssektorn.

Sätten att uppfylla utsläppsminskningmålet enligt artikel 4 punkt 2 i Parisavtalet samt uppdateringen av utsläppsminskningmålet enligt artikel 4 punkt 3 hör till Finlands behörighet i den sektor som inte hör till utsläppshandelssystemet, dock med hänsyn till bestämmelserna i unionens sektorspecifika lagstiftning. Finland beslutar om de nationella sätten att uppfylla utsläppsminskningmålet inom ramen för EU-lagstiftningen som antas senare. När Parisavtalet EU-ratificeras blir EU:s och medlemsstaternas INDC deras första NDC. Sannolikt är det Europarådet som kommer att besluta om uppdateringen av EU:s och medlemsstaternas gemensamma NDC som meddelas i enlighet med artikel 4 punkt 3 i Parisavtalet.

Vad gäller meddelande av utsläppsminskningmålet enligt artikel 4 punkt 9 i Parisavtalet och beslut om modifiering av det gällande utsläppsminskningmålet enligt artikel 4 punkt 11 gäller om behörighetsfördelning det som presenteras ovan för artikel 4 punkt 2 och 3 i avtalet.

Bestämmelsen om finansiering enligt artikel 9 punkt 1 i Parisavtalet och rapportering i anknytning till finansiering enligt artikel 5 i samma artikel hör till medlemsstaternas och därmed Finlands behörighet.

Avtalsbestämmelser som hör till området för lagstiftningen

Enligt 94 § moment 1 i grundlagen godkänner riksdagen fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis anses bestämmelsen höra till området för lagstiftningen om bestämmelsen gäller utövande eller begränsning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om frågan som bestämmelsen gäller enligt grundlagen ska regleras genom lag eller om bestämmelsen gäller en fråga om vilken det finns gällande bestämmelser i lag eller det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas genom lag om frågan. En bestämmelse i en internationell förpliktelse hör till området för lagstiftningen enligt dessa tolkningsgrunder oavsett om bestämmelsen strider mot eller stämmer överens med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, GrUU 12/2000 rd).

Den nationella lagstiftningen i Finland reglerar på ett omfattande sätt utsläppen av växthusgaser i sektorerna utanför utsläppshandeln på det sätt som beskrivs ovan. EU:s lagstiftning fastställer medlemsstatsspecifika utsläppsminskningsskyldigheter, med vilka EU och dess medlemsstater tillsammans kan förverkliga utsläppsminskningmålen enligt Parisavtalet på det sätt som de har meddelat avtalssekretariatet enligt Parisavtalet och tillhörande beslut.

Bestämmelserna som rör utsläppsminskningmålet enligt artikel 4 punkt 2 i Parisavtalet samt regelbunden uppdatering, meddelande och tidig modifiering av målet enligt punkt 3, 9 och 11

i samma artikel bör enligt 94 § moment 1 i grundlagen betraktas som bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och som kräver riksdagens godkännande.

Bestämmelserna i artikel 1 i Parisavtalet gäller tolkningen av definitionerna konvention, partskonferens samt part. I artikeln fastställs det dessutom att definitionerna enligt artikel 12 i konventionen ska tillämpas vid tillämpningen av Parisavtalet. Avtalsbestämmelserna som fastställer dessa begrepp har en direkt inverkan på tolkningen och tillämpningen av bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen (artikel 4 punkt 2, 3, 9 och 11) och hör därmed själva till området för lagstiftningen (t.ex. GrUU 6/2001 rd).

Riksdagen ombeds godkänna Parisavtalet även för att det måste anses ha avsevärd betydelse, eftersom samtliga parter i klimatavtalet genom detta avtal för första gången är beredda att vidta åtgärder för att minska utsläppen. Enligt avtalet förbinder sig industriländerna till absoluta utsläppningsminskningsmål som gäller hela ekonomin. Utvecklingsländerna bör däremot fortsätta att förstärka sina begränsningsansträngningar och uppmuntras till att över tiden gå mot utsläppnings- eller utsläpps begränsningsmål som gäller hela ekonomin i ljuset av olika nationella förhållanden. Genom Parisavtalet försvann delvis den skarpa tudelning mellan industriländer och utvecklingsländer som rått i de tidigare klimatavtalen och där utsläppningsmålerna endast gällde industriländer.

4.2 Behandlingsordning

Parisavtalet innehåller inga bestämmelser som skulle röra grundlagen på det sätt som avses i 94 § 2 mom. i grundlagen, och lagförslaget i propositionen rör inte grundlagen på det sätt som avses i 95 § 2 mom. i grundlagen. Parisavtalet kan enligt regeringens uppfattning godkännas med röstmajoritet, och förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås

att riksdagen ska godkänna det i Paris den 12 december 2015 ingångna Parisavtalet till den del det hör till Finlands befogenhet.

Eftersom Parisavtalet innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Parisavtalet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelserna som hör till området för lagstiftningen i det i Paris den 12 december 2015 ingångna Parisavtalet gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i avtalet och om ikraftträdande av denna lag bestäms genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 13 oktober 2016

Vid förhinder för statsministern, kommun- och reformminister

Anu Vehviläinen

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

(Översättning)

PARISAVTALET

Parterna i detta avtal,
som är parter i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändring, nedan kallad "konventionen",

som iakttar Durbanplattformen för förstärkta insatser inrättad genom beslut 1/CP.17 av partskonferensen för konventionen vid dess sjuttonde möte,

som söker uppnå målet för konventionen och som vägleds av dess principer, såsom principen om rättvisa och gemensamma men olikartade ansvar och respektive förmåga, i ljuset av olika nationella förhållanden,

som erkänner behovet av effektiva och gradvis tilltagande insatser för att motverka det överhängande hotet från klimatförändringen utifrån den bästa tillgängliga vetenskapliga kunskapen,

som också erkänner de särskilda behoven och speciella förhållandena hos parter som är utvecklingsländer, i synnerhet de som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen på det sätt som anges i konventionen,

som fullt ut beaktar de särskilda behoven och speciella situationerna hos de minst utvecklade länderna med tanke på finansiering och tekniköverföring,

som erkänner att parter utöver klimatförändringen också kan drabbas av konsekvenserna av de åtgärder som vidtagits för att motarbeta den,

som betonar det inneboende samband som åtgärder mot klimatförändringen samt konsekvenserna av dem har med rättvis tillgång till en hållbar utveckling och fattigdomsutrotning,

som erkänner den grundläggande prioriteten att trygga livsmedelsförsörjningen och få slut på hungersnöd, och den särskilda utsattheten hos systemen för livsmedelsproduktion för skadliga konsekvenser av klimatförändringen,

som beaktar att en rättvis övergång av ar-

PARIS AGREEMENT

The Parties to this Agreement,
Being Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change, hereinafter referred to as "the Convention",

Pursuant to the Durban Platform for Enhanced Action established by decision 1/CP.17 of the Conference of the Parties to the Convention at its seventeenth session,

In pursuit of the objective of the Convention, and being guided by its principles, including the principle of equity and common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances,

Recognizing the need for an effective and progressive response to the urgent threat of climate change on the basis of the best available scientific knowledge,

Also recognizing the specific needs and special circumstances of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, as provided for in the Convention,

Taking full account of the specific needs and special situations of the least developed countries with regard to funding and transfer of technology,

Recognizing that Parties may be affected not only by climate change, but also by the impacts of the measures taken in response to it,

Emphasizing the intrinsic relationship that climate change actions, responses and impacts have with equitable access to sustainable development and eradication of poverty,

Recognizing the fundamental priority of safeguarding food security and ending hunger, and the particular vulnerabilities of food production systems to the adverse impacts of climate change,

Taking into account the imperatives of a

betskraften och skapande av anständigt arbete och arbetsplatser av hög kvalitet i enlighet med nationellt fastställda prioriterade utvecklingsmål är absolut nödvändigt,

som är medvetna om att klimatförändringen är en gemensam angelägenhet för hela mänskligheten, och som anser att parterna när de vidtar åtgärder för att motverka klimatförändringen bör respektera, främja och beakta sina respektive skyldigheter i fråga om följande: mänskliga rättigheter, rätten till hälsa, rättigheterna hos urfolk, lokala samhällen, migranter, barn, personer med funktionsnedsättning och personer i utsatta situationer och rätten till utveckling samt jämställdheten mellan kvinnor och män, stärkandet av kvinnors ställning och jämställdheten mellan generationerna,

som erkänner vikten av bevarandet och stärkandet, i förekommande fall, av sänkor och reservoarer för i konventionen avsedda växthusgaser,

som beaktar att säkerställandet av integriteten i alla ekosystem, inbegripet oceanerna, och skyddet av den biologiska mångfalden, vilka i vissa kulturer erkänns såsom Moder Jord, är viktigt, och som beaktar att begreppet "klimaträttvisa" är viktigt för vissa när åtgärder vidtas för att motverka klimatförändringen, 2

som bekräftar vikten av undervisning, yrkesutbildning, allmänhetens medvetande, allmänhetens deltagande, allmänhetens tillgång till information och samarbete på alla nivåer i de frågor som omfattas av detta avtal,

som erkänner vikten av att alla nivåer av den offentliga makten och olika aktörer deltar för att motverka klimatförändringen i enlighet med parternas respektive nationella lagstiftning,

som också erkänner att hållbara livsstilar och hållbara konsumtions- och produktionsmönster, i fråga om vilka parter som är industriländer tar ledningen, spelar en viktig roll för motverkandet av klimatförändringen, har enats om följande.

Artikel 1

Vid tillämpningen av detta avtal ska defi-

just transition of the workforce and the creation of decent work and quality jobs in accordance with nationally defined development priorities,

Acknowledging that climate change is a common concern of humankind, Parties should, when taking action to address climate change, respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity,

Recognizing the importance of the conservation and enhancement, as appropriate, of sinks and reservoirs of the greenhouse gases referred to in the Convention,

Noting the importance of ensuring the integrity of all ecosystems, including oceans, and the protection of biodiversity, recognized by some cultures as Mother Earth, and noting the importance for some of the concept of "climate justice", when taking action to address climate change,

Affirming the importance of education, training, public awareness, public participation, public access to information and cooperation at all levels on the matters addressed in this Agreement,

Recognizing the importance of the engagements of all levels of government and various actors, in accordance with respective national legislations of Parties, in addressing climate change, 2

Also recognizing that sustainable lifestyles and sustainable patterns of consumption and production, with developed country Parties taking the lead, play an important role in addressing climate change, Have agreed as follows:

Article 1

For the purpose of this Agreement, the def-

initionerna i artikel 1 i konventionen gälla. Därutöver avses med

(a) "konventionen" Förenta Nationernas ramkonvention om klimatförändring, antagen i New York den 9 maj 1992.

(b) "partskonferensen" konventionsparternas konferens.

(c) "part" en part i detta avtal.

Artikel 2

1. Detta avtal syftar till att genom ett förstärkt genomförande av konventionen, inbegripet dess mål, stärka de globala åtgärderna mot hotet från klimatförändringen i samband med en hållbar utveckling och insatser för att utrota fattigdom, bl.a. genom

(a) att hålla ökningen i den globala medeltemperaturen betydligt under 2 °C över förindustriell nivå och att fullfölja ansträngningar för att begränsa temperaturökningen till 1,5 °C över förindustriell nivå, då man är medveten om att detta väsentligen skulle minska riskerna med och konsekvenserna av klimatförändringen,

(b) att öka anpassningsförmågan till skadliga konsekvenser av klimatförändringen och främja klimatmässig motståndskraft och utveckling med låga utsläpp av växthusgaser på ett sätt som inte hotar livsmedelsproduktionen, och

(c) att göra finansflöden förenliga med en riktning mot låga utsläpp av växthusgaser och en klimatmässigt motståndskraftig utveckling.

2. Detta avtal genomförs så att det återspeglar rättvisa och principen om gemensamma men olikartade ansvar och respektive förmåga, i ljuset av olika nationella förhållanden.

Artikel 3

Såsom nationellt fastställda bidrag till de globala åtgärderna mot klimatförändringen ska alla parter vidta och meddela ambitiösa insatser enligt artikel 4, 7, 9, 10, 11 och 13 i syfte att uppnå den i artikel 2 angivna målsättningen för detta avtal. Alla parter visar framsteg över tiden, samtidigt som

initions contained in Article 1 of the Convention shall apply. In addition:

(a) "Convention" means the United Nations Framework Convention on Climate Change, adopted in New York on 9 May 1992;

(b) "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Convention;

(c) "Party" means a Party to this Agreement.

Article 2

1. This Agreement, in enhancing the implementation of the Convention, including its objective, aims to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, including by:

(a) Holding the increase in the global average temperature to well below 2 °C above pre-industrial levels and pursuing efforts to limit the temperature increase to 1.5 °C above pre-industrial levels, recognizing that this would significantly reduce the risks and impacts of climate change;

(b) Increasing the ability to adapt to the adverse impacts of climate change and foster climate resilience and low greenhouse gas emissions development, in a manner that does not threaten food production; and

(c) Making finance flows consistent with a pathway towards low greenhouse gas emissions and climate-resilient development.

2. This Agreement will be implemented to reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 3

As nationally determined contributions to the global response to climate change, all Parties are to undertake and communicate ambitious efforts as defined in Articles 4, 7, 9, 10, 11 and 13 with the view to achieving the purpose of this Agreement as set out in Article 2. The efforts of all Parties will repre-

behovet att stödja parter som är utvecklingsländer erkänns för ett effektivt genomförande av detta avtal.

Artikel 4

1. För att uppnå det långsiktiga temperaturmålet enligt artikel 2 strävar parterna efter att nå det globala högsta värdet för utsläpp av växthusgaser så snart som möjligt, medvetna om att uppnåendet av det högsta värdet kommer att ta en längre tid i anspråk för parter som är utvecklingsländer, och att vidta snabba minskningar därefter i enlighet med den bästa tillgängliga vetenskapen för att uppnå en balans mellan antropogena utsläpp av växthusgaser från källor och upptag av växthusgaser i sänkor under andra hälften av detta sekel, på basis av rättvisa och inom ramen för en hållbar utveckling och insatser för att utrota fattigdom.

2. Varje part ska bereda, meddela och upprätthålla successiva nationellt fastställda bidrag som den avser uppnå. Parterna ska eftersträva nationella begränsningsåtgärder i syfte att uppnå målet med dessa bidrag.

3. Varje parts successiva nationellt fastställda bidrag kommer att visa framsteg som går utöver partens då aktuella nationellt fastställda bidrag och återspeglar dess högsta möjliga ambition, samtidigt som det återspeglar dess gemensamma men olikartade ansvar och respektive förmåga, i ljuset av olika nationella förhållanden.

4. Parter som är industriländer bör fortsätta att ta ledningen genom att förbinda sig till absoluta utsläppsminskningmål som gäller hela ekonomin. Parter som är utvecklingsländer bör fortsätta att förstärka sina begränsningsansträngningar och de uppmuntras till att över tiden gå mot utsläppsminskning- eller utsläppsbegränsningmål som gäller hela ekonomin i ljuset av olika nationella förhållanden.

5. Stöd ska tillhandahållas parter som är utvecklingsländer för genomförande av denna artikel i enlighet med artikel 9, 10 och 11, då man är medveten om att förbättrat stöd för parter som är utvecklingsländer möjliggör en högre ambition i deras åtgärder.

sent a progression over time, while recognizing the need to support developing country Parties for the effective implementation of this Agreement.

Article 4

1. In order to achieve the long-term temperature goal set out in Article 2, Parties aim to reach global peaking of greenhouse gas emissions as soon as possible, recognizing that peaking will take longer for developing country Parties, and to undertake rapid reductions thereafter in accordance with best available science, so as to achieve a balance between anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases in the second half of this century, on the basis of equity, and in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty.

2. Each Party shall prepare, communicate and maintain successive nationally determined contributions that it intends to achieve. Parties shall pursue domestic mitigation measures, with the aim of achieving the objectives of such contributions.

3. Each Party's successive nationally determined contribution will represent a progression beyond the Party's then current nationally determined contribution and reflect its highest possible ambition, reflecting its common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

4. Developed country Parties should continue taking the lead by undertaking economy-wide absolute emission reduction targets. Developing country Parties should continue enhancing their mitigation efforts, and are encouraged to move over time towards economy-wide emission reduction or limitation targets in the light of different national circumstances.

5. Support shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, in accordance with Articles 9, 10 and 11, recognizing that enhanced support for developing country Parties will allow for higher ambition in their actions.

6. De minst utvecklade länderna och små östater under utveckling får lägga fram och anmäla strategier, planer och åtgärder för utveckling med låga utsläpp av växthusgaser vilka återspeglar deras särskilda förhållanden.

7. Sidovinster i fråga om begränsning som uppstår till följd av parternas anpassningsåtgärder och/eller planer för diversifiering av ekonomin kan bidra till begränsningsresultat enligt denna artikel.

8. När nationellt fastställda bidrag meddelas ska alla parter ge den information som är nödvändig för klarhet, transparens och förståelse i enlighet med beslut 1/CP.21 och alla relevanta beslut av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

9. Varje part ska vart femte år meddela ett nationellt fastställt bidrag i enlighet med beslut 1/CP.21 och alla relevanta beslut av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal, samt med hänsyn till resultaten från den globala utvärdering som avses i artikel 14.

10. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska behandla allmänna tidsramar för nationellt fastställda bidrag vid sitt första möte.

11. En part får när som helst modifiera sitt befintliga nationellt fastställda bidrag i syfte att höja dess ambitionsnivå i enlighet med de riktlinjer som antagits av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

12. Nationellt fastställda bidrag som meddelats av parter ska införas i ett offentligt register som förs av sekretariatet.

13. Parterna ska redovisa sina nationellt fastställda bidrag. Vid redovisningen av antropogena utsläpp och upptag som motsvarar deras nationellt fastställda bidrag ska parterna främja miljömässig integritet, transparens, exakthet, fullständighet, jämförbarhet och konsekvens och säkerställa att dubbelräkning undviks i enlighet med de riktlinjer som antagits av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

6. The least developed countries and small island developing States may prepare and communicate strategies, plans and actions for low greenhouse gas emissions development reflecting their special circumstances.

7. Mitigation co-benefits resulting from Parties' adaptation actions and/or economic diversification plans can contribute to mitigation outcomes under this Article.

8. In communicating their nationally determined contributions, all Parties shall provide the information necessary for clarity, transparency and understanding in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

9. Each Party shall communicate a nationally determined contribution every five years in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and be informed by the outcomes of the global stocktake referred to in Article 14.

10. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall consider common time frames for nationally determined contributions at its first session.

11. A Party may at any time adjust its existing nationally determined contribution with a view to enhancing its level of ambition, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

12. Nationally determined contributions communicated by Parties shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Parties shall account for their nationally determined contributions. In accounting for anthropogenic emissions and removals corresponding to their nationally determined contributions, Parties shall promote environmental integrity, transparency, accuracy, completeness, comparability and consistency, and ensure the avoidance of double counting, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

14. Inom ramen för sina nationellt fastställda bidrag bör parterna när de erkänner och genomför begränsningsåtgärder med avseende på antropogena utsläpp och upptag beakta, när så är lämpligt, befintliga metoder och riktlinjer enligt konventionen i ljuset av bestämmelserna i punkt 13 i denna artikel.

15. Vid genomförandet av detta avtal ska parterna ta hänsyn till bekymren hos de parter med ekonomier som mest påverkas av konsekvenserna av motåtgärder, i synnerhet parter som är utvecklingsländer.

16. Parter, inbegripet organisationer för regional ekonomisk integration och deras medlemsstater, som har träffat överenskommelse om att handla gemensamt enligt punkt 2 i denna artikel ska när de meddelar sina nationellt fastställda bidrag till sekretariatet inom den relevanta tidsperioden anmäla bestämmelserna i överenskommelsen, inbegripet den utsläppsnivå som tilldelats varje part. Sekretariatet ska i sin tur informera parterna och signatörerna i konventionen om bestämmelserna i överenskommelsen.

17. Varje part i en sådan överenskommelse ska bära ansvaret för sin utsläppsnivå enligt den överenskommelse som avses i punkt 16 ovan i enlighet med punkt 13 och 14 i denna artikel samt artikel 13 och 15.

18. I de fall samarbetande parter samverkar inom ramen för en organisation för regional ekonomisk integration som är part i detta avtal och i samförstånd med denna organisation, ska varje medlemsstat i organisationen individuellt och tillsammans med organisationen bära ansvaret för sin utsläppsnivå enligt den överenskommelse som anmälts enligt punkt 16 ovan i enlighet med punkt 13 och 14 i denna artikel samt artikel 13 och 15.

19. Alla parter bör sträva efter att utforma och meddela långsiktiga strategier för utveckling med låga utsläpp av växthusgaser, uppmärksamma på att artikel 2 beaktar deras gemensamma men olikartade ansvar och respektive förmåga i ljuset av olika nationella förhållanden.

14. In the context of their nationally determined contributions, when recognizing and implementing mitigation actions with respect to anthropogenic emissions and removals, Parties should take into account, as appropriate, existing methods and guidance under the Convention, in the light of the provisions of paragraph 13 of this Article.

15. Parties shall take into consideration in the implementation of this Agreement the concerns of Parties with economies most affected by the impacts of response measures, particularly developing country Parties.

16. Parties, including regional economic integration organizations and their member States, that have reached an agreement to act jointly under paragraph 2 of this Article shall notify the secretariat of the terms of that agreement, including the emission level allocated to each Party within the relevant time period, when they communicate their nationally determined contributions. The secretariat shall in turn inform the Parties and signatories to the Convention of the terms of that agreement.

17. Each party to such an agreement shall be responsible for its emission level as set out in the agreement referred to in paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.

18. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization which is itself a Party to this Agreement, each member State of that regional economic integration organization individually, and together with the regional economic integration organization, shall be responsible for its emission level as set out in the agreement communicated under paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.

19. All Parties should strive to formulate and communicate long-term low greenhouse gas emission development strategies, mindful of Article 2 taking into account their common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Artikel 5

1. Parterna bör vidta åtgärder för att bevara och förstärka, i förekommande fall, sänkor och reservoarer för växthusgaser som anges i artikel 4.1 d i konventionen, inbegripet skogar.

2. Parterna uppmuntras att vidta åtgärder för att genomföra och stödja, bl.a. genom resultatbaserade utbetalningar, det befintliga ramverk som fastställts i relevanta riktlinjer och beslut enligt konventionen för: allmänna handlingsprinciper och positiva incitament för aktiviteter som hänför sig till minskning av utsläpp från avskogning och skogsdegradering och vikten av bevarande, hållbar skogsförvaltning och förstärkning av skogars kollager i utvecklingsländer; och alternativa handlingsprinciper, såsom handlingsprinciper för gemensamma begränsnings- och anpassningsåtgärder för en övergripande och hållbar förvaltning av skogar, medan vikten av att främja, i förekommande fall, fördelar som inte hänför sig till kol i anknytning till sådana handlingsprinciper på nytt bekräftas.

Artikel 6

1. Parterna är medvetna om att vissa parter väljer att idka frivilligt samarbete vid genomförandet av sina nationellt fastställda bidrag för att möjliggöra en högre ambitionsnivå i deras begränsnings- och anpassningsåtgärder och för att främja en hållbar utveckling och miljömässig integritet.

2. Parter ska, när de på frivillig basis inlåter sig i samarbete som involverar användning av internationellt överförda begränsningsresultat mot nationellt fastställda bidrag, främja en hållbar utveckling och säkerställa miljömässig integritet och transparens, också inom förvaltning, och ska tillämpa robust redovisning för att bl.a. säkerställa att dubbelräkning undviks i enlighet med riktlinjer som antagits av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

3. Användningen av internationellt överförda begränsningsresultat för att uppnå nationellt fastställda bidrag enligt detta avtal ska vara frivilligt och auktoriserat av deltagande

Article 5

1. Parties should take action to conserve and enhance, as appropriate, sinks and reservoirs of greenhouse gases as referred to in Article 4, paragraph 1(d), of the Convention, including forests.

2. Parties are encouraged to take action to implement and support, including through results-based payments, the existing framework as set out in related guidance and decisions already agreed under the Convention for: policy approaches and positive incentives for activities relating to reducing emissions from deforestation and forest degradation, and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries; and alternative policy approaches, such as joint mitigation and adaptation approaches for the integral and sustainable management of forests, while reaffirming the importance of incentivizing, as appropriate, non-carbon benefits associated with such approaches.

Article 6

1. Parties recognize that some Parties choose to pursue voluntary cooperation in the implementation of their nationally determined contributions to allow for higher ambition in their mitigation and adaptation actions and to promote sustainable development and environmental integrity.

2. Parties shall, where engaging on a voluntary basis in cooperative approaches that involve the use of internationally transferred mitigation outcomes towards nationally determined contributions, promote sustainable development and ensure environmental integrity and transparency, including in governance, and shall apply robust accounting to ensure, inter alia, the avoidance of double counting, consistent with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. The use of internationally transferred mitigation outcomes to achieve nationally determined contributions under this Agreement shall be voluntary and authorized by partici-

parter.

4. För att främja begränsning av utsläpp av växthusgaser och för att stödja en hållbar utveckling upprättas härmed en mekanism under överinseende av partskonferensen och får riktlinjer av den i dess funktion som partsmöte för detta avtal och som parterna kan använda på frivillig basis. Den ska stå under överinseende av ett organ som utses av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal och ska sträva efter att

a) främja begränsning av utsläpp av växthusgaser samtidigt som en hållbar utveckling gynnas,

b) skapa incitament för och underlätta deltagande i begränsning av utsläpp av växthusgaser för offentliga och privata instanser som auktoriserats av en part,

c) bidra till en minskning av utsläppsnivåerna i värdparten, som gynnas av begränsningsaktiviteter som leder till utsläppsminskningar som också kan användas av en annan part för att uppfylla dess nationellt fastställda bidrag, och

d) möjliggöra en allmän begränsning av globala utsläpp.

5. De utsläppsminskningar som är resultat av den mekanism som avses i punkt 4 i denna artikel ska inte användas för att påvisa resultat för nationellt fastställda bidrag från värdparten om de används av en annan part för att påvisa resultat för dess nationellt fastställda bidrag.

6. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska säkerställa att en andel av intäkterna från aktiviteter enligt den mekanism som avses i punkt 4 i denna artikel används för att täcka administrativa kostnader samt för att bistå parter som är utvecklingsländer och särskilt känsliga för skadliga effekter av klimatförändringen att täcka anpassningskostnaderna.

7. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska vid sitt första möte anta regler, former och förfaranden för den mekanism som avses i punkt 4 i denna artikel.

8. Parterna är medvetna om vikten av att integrerade, övergripande och balanserade icke-marknadsmässiga angreppssätt finns tillgängliga för parter som hjälp vid genom-

pating Parties.

4. A mechanism to contribute to the mitigation of greenhouse gas emissions and support sustainable development is hereby established under the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement for use by Parties on a voluntary basis. It shall be supervised by a body designated by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, and shall aim:

(a) To promote the mitigation of greenhouse gas emissions while fostering sustainable development;

(b) To incentivize and facilitate participation in the mitigation of greenhouse gas emissions by public and private entities authorized by a Party;

(c) To contribute to the reduction of emission levels in the host Party, which will benefit from mitigation activities resulting in emission reductions that can also be used by another Party to fulfil its nationally determined contribution; and

(d) To deliver an overall mitigation in global emissions.

5. Emission reductions resulting from the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article shall not be used to demonstrate achievement of the host Party's nationally determined contribution if used by another Party to demonstrate achievement of its nationally determined contribution.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall ensure that a share of the proceeds from activities under the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article is used to cover administrative expenses as well as to assist developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change to meet the costs of adaptation.

7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall adopt rules, modalities and procedures for the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article at its first session.

8. Parties recognize the importance of integrated, holistic and balanced non-market approaches being available to Parties to assist in the implementation of their nationally de-

förändret av deras nationellt fastställda bidrag i ett sammanhang av hållbar utveckling och fattigdomsutrotning, på ett samordnat och effektivt sätt, inbegripet genom bl.a. begränsning, anpassning, finansiering, tekniköverföring och kapacitetsuppbyggnad, när det är lämpligt. Dessa angreppssätt ska sträva efter att

- a) främja begränsnings- och anpassningsambitionen,
- b) stärka den offentliga och privata sektorns deltagande i genomförandet av nationellt fastställda bidrag, och
- c) förbättra möjligheterna till samordning mellan olika instrument och relevanta institutionella arrangemang.

9. Härmed fastställs ett ramverk för icke-marknadsmässiga angreppssätt till hållbar utveckling för att främja icke-marknadsmässiga angreppssätt enligt punkt 8 i denna artikel.

Artikel 7

1. Parterna upprättar härmed det globala anpassningsmålet att förbättra anpassningsförmågan, förstärka den klimatomständskraften och minska utsattheten för klimatförändringen i syfte att bidra till hållbar utveckling och säkerställa lämpliga anpassningsåtgärder i samband med det temperaturmål som anges i artikel 2.

2. Parterna är medvetna om att anpassning är en global utmaning som alla står inför och som har lokala, subnationella, nationella, regionala och internationella dimensioner och att anpassning är ett viktigt element i och bidrar till långsiktiga globala åtgärder mot klimatförändringen för att skydda människor, näringar och ekosystem, med beaktande av de överhängande och omedelbara behoven hos parter som är utvecklingsländer och som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen.

3. Anpassningsinsatser som gjorts av parter som är utvecklingsländer ska erkännas i enlighet med de former som ska antas av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal vid dess första möte.

4. Parterna är medvetna om att det nuvarande anpassningsbehovet är betydande och

terminated contributions, in the context of sustainable development and poverty eradication, in a coordinated and effective manner, including through, inter alia, mitigation, adaptation, finance, technology transfer and capacity-building, as appropriate. These approaches shall aim to:

- (a) Promote mitigation and adaptation ambition;
- (b) Enhance public and private sector participation in the implementation of nationally determined contributions; and
- (c) Enable opportunities for coordination across instruments and relevant institutional arrangements.

9. A framework for non-market approaches to sustainable development is hereby defined to promote the non-market approaches referred to in paragraph 8 of this Article.

Article 7

1. Parties hereby establish the global goal on adaptation of enhancing adaptive capacity, strengthening resilience and reducing vulnerability to climate change, with a view to contributing to sustainable development and ensuring an adequate adaptation response in the context of the temperature goal referred to in Article 2.

2. Parties recognize that adaptation is a global challenge faced by all with local, sub-national, national, regional and international dimensions, and that it is a key component of and makes a contribution to the long-term global response to climate change to protect people, livelihoods and ecosystems, taking into account the urgent and immediate needs of those developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.

3. The adaptation efforts of developing country Parties shall be recognized, in accordance with the modalities to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session.

4. Parties recognize that the current need for adaptation is significant and that greater

att större begränsningsnivåer kan minska behovet av ytterligare anpassningsåtgärder och att större anpassningsbehov kan medföra större anpassningskostnader.

5. Parterna är medvetna om att anpassningsåtgärder bör följa ett angreppssätt som drivs av länderna, är genussensitivt och stöder jämställdheten mellan kvinnor och män, är participatoriskt och till alla delar transparent, med beaktande av utsatta grupper, samfund och ekosystem, och bör grunda sig på och vägledas av den bästa tillgängliga vetenskapen och, när så är lämpligt, traditionell kunskap, kunskap hos urfolk och lokala kunskapssystem, i syfte att vid behov integrera anpassning i relevanta socioekonomiska och miljörelaterade åtgärder och politik.

6. Parterna erkänner vikten av stöd för och internationellt samarbete i fråga om anpassningsinsatser och vikten av att beakta behoven hos parter som är utvecklingsländer, i synnerhet hos dem som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen.

7. Parterna bör stärka sitt samarbete för att effektivisera anpassningsåtgärderna, med beaktande av Cancunramverket för anpassning, bl.a. med avseende på

(a) utbyte av information, god praxis, erfarenheter och insikter, när så är lämpligt också i den mån dessa gäller vetenskap, planering, politik och genomförande som gäller anpassningsåtgärder,

(b) att förstärka institutionella arrangemang, inbegripet de arrangemang enligt konventionen som tjänar detta avtal, för att stödja sammanställning av relevant information och kunskap och tillhandahållande av tekniskt stöd och vägledning till parter,

(c) att förstärka vetenskaplig kunskap om klimat, inbegripet forskning, systematisk observation av klimatsystemet och system för tidig varning, på ett sätt som gynnar klimat-tjänster och stöder beslutsfattande,

(d) att bistå parter som är utvecklingsländer med att identifiera effektiva anpassningsförfaranden, anpassningsbehov, prioritetsområden, stöd som tillhandahållits och tagits emot för anpassningsåtgärder och anpassningsinsatser, samt utmaningar och luckor, på ett sätt

levels of mitigation can reduce the need for additional adaptation efforts, and that greater adaptation needs can involve greater adaptation costs.

5. Parties acknowledge that adaptation action should follow a country-driven, gender-responsive, participatory and fully transparent approach, taking into consideration vulnerable groups, communities and ecosystems, and should be based on and guided by the best available science and, as appropriate, traditional knowledge, knowledge of indigenous peoples and local knowledge systems, with a view to integrating adaptation into relevant socioeconomic and environmental policies and actions, where appropriate.

6. Parties recognize the importance of support for and international cooperation on adaptation efforts and the importance of taking into account the needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.

7. Parties should strengthen their cooperation on enhancing action on adaptation, taking into account the Cancun Adaptation Framework, including with regard to:

(a) Sharing information, good practices, experiences and lessons learned, including, as appropriate, as these relate to science, planning, policies and implementation in relation to adaptation actions;

(b) Strengthening institutional arrangements, including those under the Convention that serve this Agreement, to support the synthesis of relevant information and knowledge, and the provision of technical support and guidance to Parties;

(c) Strengthening scientific knowledge on climate, including research, systematic observation of the climate system and early warning systems, in a manner that informs climate services and supports decision-making;

(d) Assisting developing country Parties in identifying effective adaptation practices, adaptation needs, priorities, support provided and received for adaptation actions and efforts, and challenges and gaps, in a manner consistent with encouraging good practices;

som är förenligt med och uppmuntrar till god praxis, och

(e) att förbättra effektiviteten och hållbarheten av anpassningsåtgärder.

8. Förenta nationernas underorgan och fackorgan uppmuntras till att stödja parternas ansträngningar att genomföra de åtgärder som avses i punkt 7 i denna artikel, med beaktande av bestämmelserna i punkt 5.

9. Varje part ska, när så är lämpligt, inleda förfaranden för anpassningsplanering och genomföra anpassningsåtgärder, inbegripet utvecklande eller förbättrande av relevanta planer, politik och/eller bidrag, vilka kan omfatta

(a) genomförande av åtgärder, åtaganden och/eller insatser som gäller anpassning,

(b) utformande och genomförande av nationella anpassningsplaner,

(c) bedömning av konsekvenser av och utsatthet för klimatförändringen i syfte att utforma nationellt fastställda prioriterade åtgärder, med hänsyn till utsatta folk, platser och ekosystem,

(d) övervakning och bedömning av och lärande från planer, politik, program och åtgärder avseende anpassning, och

(e) förstärkning av klimatmässig motståndskraft hos socioekonomiska och ekologiska system, bl.a. genom diversifiering av ekonomin och hållbar förvaltning av naturresurser.

10. Varje part bör, när så är lämpligt, lämna in och regelbundet uppdatera en anpassningsrapport som kan innehålla partens prioriteter, behov i anslutning till genomförande och stöd samt planer och åtgärder, utan att skapa någon ytterligare börda för parter som är utvecklingsländer.

11. En anpassningsrapport enligt punkt 10 i denna artikel ska, när så är lämpligt, lämnas in och uppdateras regelbundet som en del av eller tillsammans med andra meddelanden eller dokument, såsom den nationella anpassningsplanen, det nationellt fastställda bidraget enligt artikel 4.2 och/eller nationalrapporten.

12. De anpassningsrapporter som avses i punkt 10 i denna artikel ska införas i ett offentligt register som förs av sekretariatet.

and

(e) Improving the effectiveness and durability of adaptation actions.

8. United Nations specialized organizations and agencies are encouraged to support the efforts of Parties to implement the actions referred to in paragraph 7 of this Article, taking into account the provisions of paragraph 5 of this Article.

9. Each Party shall, as appropriate, engage in adaptation planning processes and the implementation of actions, including the development or enhancement of relevant plans, policies and/or contributions, which may include:

(a) The implementation of adaptation actions, undertakings and/or efforts;

(b) The process to formulate and implement national adaptation plans;

(c) The assessment of climate change impacts and vulnerability, with a view to formulating nationally determined prioritized actions, taking into account vulnerable people, places and ecosystems;

(d) Monitoring and evaluating and learning from adaptation plans, policies, programmes and actions; and

(e) Building the resilience of socioeconomic and ecological systems, including through economic diversification and sustainable management of natural resources.

10. Each Party should, as appropriate, submit and update periodically an adaptation communication, which may include its priorities, implementation and support needs, plans and actions, without creating any additional burden for developing country Parties.

11. The adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article shall be, as appropriate, submitted and updated periodically, as a component of or in conjunction with other communications or documents, including a national adaptation plan, a nationally determined contribution as referred to in Article 4, paragraph 2, and/or a national communication.

12. The adaptation communications referred to in paragraph 10 of this Article shall be recorded in a public registry maintained

13. Kontinuerligt och förstärkt internationellt stöd ska ges till parter som är utvecklingsländer för genomförandet av punkt 7, 9, 10 och 11 i denna artikel, i enlighet med bestämmelserna i artikel 9, 10 och 11.

14. Den globala utvärdering som avses i artikel 14 ska bl.a.

- (a) erkänna anpassningsinsatser hos parter som är utvecklingsländer,
- (b) förstärka genomförandet av anpassningsåtgärder med beaktande av den anpassningsrapport som avses i punkt 10 i denna artikel,
- (c) granska tillräckligheten och effektiviteten av anpassning och det stöd som ges för anpassning, och
- (d) granska de generella framsteg som gjorts i fråga om uppnåendet av det globala anpassningsmål som anges i punkt 1 i denna artikel.

Artikel 8

1. Parterna är medvetna om vikten av att förhindra, minimera och hantera förluster och skador som hänför sig till skadliga effekter av klimatförändringen, inbegripet extrema väderhändelser och långsamt framskridande fenomen, och av rollen för hållbar utveckling vid minskning av risken för förluster och skador.

2. Internationella Warszawamekanismen som behandlar förluster eller skador från konsekvenserna av klimatförändringen ska sortera under och styras av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal och kan förbättras och förstärkas på det sätt som fastställs av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

3. Parterna bör förstärka förståelse, åtgärder och stöd avseende förlust och skada som hänför sig till skadliga effekter av klimatförändring, bl.a. genom Internationella Warszawamekanismen, när så är lämpligt, på basis av samarbete och stödåtgärder.

4. I enlighet med detta kan samarbete och stödåtgärder för att förstärka förståelse, åtgärder och stöd genomföras på följande områden:

by the secretariat.

13. Continuous and enhanced international support shall be provided to developing country Parties for the implementation of paragraphs 7, 9, 10 and 11 of this Article, in accordance with the provisions of Articles 9, 10 and 11.

14. The global stocktake referred to in Article 14 shall, inter alia:

- (a) Recognize adaptation efforts of developing country Parties;
- (b) Enhance the implementation of adaptation action taking into account the adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article;
- (c) Review the adequacy and effectiveness of adaptation and support provided for adaptation; and
- (d) Review the overall progress made in achieving the global goal on adaptation referred to in paragraph 1 of this Article.

Article 8

1. Parties recognize the importance of averting, minimizing and addressing loss and damage associated with the adverse effects of climate change, including extreme weather events and slow onset events, and the role of sustainable development in reducing the risk of loss and damage.

2. The Warsaw International Mechanism for Loss and Damage associated with Climate Change Impacts shall be subject to the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and may be enhanced and strengthened, as determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. Parties should enhance understanding, action and support, including through the Warsaw International Mechanism, as appropriate, on a cooperative and facilitative basis with respect to loss and damage associated with the adverse effects of climate change.

4. Accordingly, areas of cooperation and facilitation to enhance understanding, action and support may include:

- (a) system för tidig varning,
- (b) beredskap för undantagsförhållanden,
- (c) långsamt framskridande fenomen,
- (d) händelser som kan innebära oåterkallelig och bestående förlust och skada,
- (e) övergripande riskbedömning och riskhantering,
- (f) riskförsäkringsarrangemang, klimatrisk-spridning och andra försäkringslösningar,

- (g) andra än ekonomiska förluster, och
- (h) klimatomfattig motståndskraft hos samfund, näringar och ekosystem.

5. Internationella Warszawamekanismen ska samarbeta med befintliga organ och sakkunniggrupper som sorterar under detta avtal, samt med relevanta organisationer och sakkunnigorgan utanför avtalet.

Artikel 9

1. Parter som är industriländer ska tillhandahålla finansiella resurser för att bistå parter som är utvecklingsländer både i fråga om begränsning och anpassning som en fortsättning på deras befintliga förpliktelser enligt konventionen.

2. Andra parter uppmanas att tillhandahålla eller att fortsätta tillhandahålla sådant stöd på frivillig basis.

3. Som en del av en global insats bör de parter som är industriländer fortsätta att ta ledningen för att mobilisera klimatfinansiering från flera olika slags källor, instrument och kanaler, och ska då beakta den viktiga rollen för offentliga medel, genom olika åtgärder, såsom genom att stödja landsledda strategier och genom att ta hänsyn till behoven och prioriteterna hos parter som är utvecklingsländer. Sådant mobilisering av klimatfinansiering bör visa framsteg som går utöver tidigare insatser.

4. Tillhandahållande av utökade finansiella resurser bör syfta till att uppnå en balans mellan anpassning och begränsning, med hänsyn till strategier ledda av länderna samt prioriteter och behov hos parter som är utvecklingsländer, i synnerhet de som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen och som har betydande restriktioner avseende förmåga, såsom de minst utvecklade länderna och små östater under ut-

- (a) Early warning systems;
- (b) Emergency preparedness;
- (c) Slow onset events;
- (d) Events that may involve irreversible and permanent loss and damage;
- (e) Comprehensive risk assessment and management;
- (f) Risk insurance facilities, climate risk pooling and other insurance solutions;

- (g) Non-economic losses; and
- (h) Resilience of communities, livelihoods and ecosystems.

5. The Warsaw International Mechanism shall collaborate with existing bodies and expert groups under the Agreement, as well as relevant organizations and expert bodies outside the Agreement.

Article 9

1. Developed country Parties shall provide financial resources to assist developing country Parties with respect to both mitigation and adaptation in continuation of their existing obligations under the Convention.

2. Other Parties are encouraged to provide or continue to provide such support voluntarily.

3. As part of a global effort, developed country Parties should continue to take the lead in mobilizing climate finance from a wide variety of sources, instruments and channels, noting the significant role of public funds, through a variety of actions, including supporting country-driven strategies, and taking into account the needs and priorities of developing country Parties. Such mobilization of climate finance should represent a progression beyond previous efforts.

4. The provision of scaled-up financial resources should aim to achieve a balance between adaptation and mitigation, taking into account country-driven strategies, and the priorities and needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change and have significant capacity constraints, such as the least developed countries and small island developing States, consider-

veckling, med beaktande av behovet av offentliga och biståndsbaserade resurser för anpassning.

5. Parter som är industriländer ska vartannat år meddela riktgivande kvantitativa och kvalitativa uppgifter som hänför sig till punkt 1 och 3 i denna artikel, i tillämpliga fall, bl.a., tillgängliga uppgifter om planerade nivåer av offentliga finansiella medel som ska tillhandahållas parter som är utvecklingsländer. Andra parter som tillhandahåller resurser uppmanas att vartannat år meddela sådan information på frivillig basis.

6. Den globala utvärdering som avses i artikel 14 ska ta hänsyn till den relevanta information som parter som är industriländer och/eller avtalsorganen tillhandahåller om insatser som hänför sig till klimatfinansiering.

7. Parter som är industriländer ska vartannat år tillhandahålla transparenta och konsekventa uppgifter om stöd som getts parter som är utvecklingsländer och som mobiliserats genom offentliga interventioner i enlighet med de former, förfaranden och riktlinjer som ska antas av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal vid dess första möte, i enlighet med vad som bestäms i artikel 13.13. Andra parter uppmanas att göra detta.

8. Konventionens finansieringsmekanism, inbegripet dess operativa enheter, ska tjäna som finansieringsmekanism för detta avtal.

9. De institutioner som bistår vid genomförande av detta avtal, inbegripet de operativa enheterna i konventionens finansieringsmekanism, ska sträva efter att säkerställa effektiv tillgång till finansiella resurser genom att tillämpa förenklade förfaranden för godkännande och förbättrat beredskapsstöd för parter som är utvecklingsländer, i synnerhet för de minst utvecklande länderna och för små östater under utveckling, inom ramen för deras nationella klimatstrategier och klimatplaner.

Artikel 10

1. Parterna delar en långsiktig vision om vikten av att fullt ut genomföra teknikutveckling och tekniköverföring för att för-

ing the need for public and grant-based resources for adaptation.

5. Developed country Parties shall biennially communicate indicative quantitative and qualitative information related to paragraphs 1 and 3 of this Article, as applicable, including, as available, projected levels of public financial resources to be provided to developing country Parties. Other Parties providing resources are encouraged to communicate biennially such information on a voluntary basis.

6. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account the relevant information provided by developed country Parties and/or Agreement bodies on efforts related to climate finance.

7. Developed country Parties shall provide transparent and consistent information on support for developing country Parties provided and mobilized through public interventions biennially in accordance with the modalities, procedures and guidelines to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, at its first session, as stipulated in Article 13, paragraph 13. Other Parties are encouraged to do so.

8. The Financial Mechanism of the Convention, including its operating entities, shall serve as the financial mechanism of this Agreement.

9. The institutions serving this Agreement, including the operating entities of the Financial Mechanism of the Convention, shall aim to ensure efficient access to financial resources through simplified approval procedures and enhanced readiness support for developing country Parties, in particular for the least developed countries and small island developing States, in the context of their national climate strategies and plans.

Article 10

1. Parties share a long-term vision on the importance of fully realizing technology development and transfer in order to improve

bättra motståndskraften mot klimatförändringen och för att minska utsläpp av växthusgaser.

2. Parterna som beaktar vikten av teknik för genomförandet av begränsnings- och anpassningsåtgärder enligt detta avtal och som erkänner befintliga ansträngningar avseende införande och spridning av teknik, ska förstärka sitt samarbete i fråga om teknikutveckling och tekniköverföring.

3. Den teknikmekanism som upprättats enligt konventionen ska bistå vid genomförandet av detta avtal.

4. Härmed upprättas ett ramverk för teknik för att tillhandahålla övergripande vägledning för teknikmekanismens arbete med att främja och stödja förbättrade åtgärder avseende teknikutveckling och tekniköverföring i syfte att stödja genomförandet av detta avtal, för att uppnå den långsiktiga vision som avses i punkt 1 i denna artikel.

5. Det är av avgörande betydelse för effektiva, långsiktiga globala åtgärder mot klimatförändringen och för främjande av ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling att innovationer påskyndas, uppmuntras och möjliggörs. Dessa insatser ska vara, när så är lämpligt, stödda bl.a. av teknikmekanismen och genom finansiella medel från konventionens finansieringsmekanism för att åstadkomma samarbetsinriktade angreppssätt till forskning och utveckling och för att underlätta tillgång till teknik för parter som är utvecklingsländer, i synnerhet i fråga om tidiga stadier i den tekniska livscykeln.

6. Stöd, inbegripet finansiellt stöd, ska tillhandahållas parter som är utvecklingsländer för genomförandet av denna artikel, bl.a. för att stärka samarbete avseende utveckling och överföring av teknik under olika stadier av den tekniska livscykeln i syfte att uppnå en balans mellan stöd för begränsning och anpassning. Den globala utvärdering som avses i artikel 14 ska beakta tillgänglig information om insatser som hänför sig till stöd för utveckling och överföring av teknik som getts parter som är utvecklingsländer.

resilience to climate change and to reduce greenhouse gas emissions.

2. Parties, noting the importance of technology for the implementation of mitigation and adaptation actions under this Agreement and recognizing existing technology deployment and dissemination efforts, shall strengthen cooperative action on technology development and transfer.

3. The Technology Mechanism established under the Convention shall serve this Agreement.

4. A technology framework is hereby established to provide overarching guidance to the work of the Technology Mechanism in promoting and facilitating enhanced action on technology development and transfer in order to support the implementation of this Agreement, in pursuit of the long-term vision referred to in paragraph 1 of this Article.

5. Accelerating, encouraging and enabling innovation is critical for an effective, long-term global response to climate change and promoting economic growth and sustainable development. Such effort shall be, as appropriate, supported, including by the Technology Mechanism and, through financial means, by the Financial Mechanism of the Convention, for collaborative approaches to research and development, and facilitating access to technology, in particular for early stages of the technology cycle, to developing country Parties.

6. Support, including financial support, shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, including for strengthening cooperative action on technology development and transfer at different stages of the technology cycle, with a view to achieving a balance between support for mitigation and adaptation. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account available information on efforts related to support on technology development and transfer for developing country Parties.

Artikel 11

1. Kapacitetsuppbyggnad enligt detta avtal bör förbättra kapaciteten och förmågan hos parter som är utvecklingsländer, i synnerhet länder med den minsta kapaciteten, såsom de minst utvecklade länderna, och länder som är särskilt utsatta för skadliga effekter av klimatförändringen, såsom små östater under utveckling, att vidta effektiva åtgärder för att motverka klimatförändringen, såsom bl.a. att genomföra anpassnings- och begränsningsåtgärder, och bör underlätta utveckling, spridning och införande av teknik, tillgång till klimatfinansiering, relevanta aspekter av undervisning, yrkesutbildning, allmänhetens medvetande, och transparent, rättidig och exakt förmedling av uppgifter.

2. Kapacitetsuppbyggnad bör drivas av länderna samt utgå från och svara på parternas nationella behov och den bör främja parternas, i synnerhet parternas som är utvecklingsländer, ägarskap på landnivå också på den nationella, subnationella och lokala nivån. Vid kapacitetsuppbyggnad bör erhållna erfarenheter beaktas, inbegripet erfarenheter från aktiviteter för kapacitetsuppbyggnad enligt konventionen, och kapacitetsuppbyggnad bör vara en effektiv, återkommande process som är partiparticipatorisk, sektorsövergripande och genussensitiv.

3. Alla parter bör samarbeta för att förbättra kapaciteten hos parter som är utvecklingsländer att genomföra detta avtal. Parter som är industriländer bör förbättra stödet till åtgärder för kapacitetsuppbyggnad i parter som är utvecklingsländer.

4. Alla parter som förbättrar kapaciteten hos parter som är utvecklingsländer att genomföra detta avtal, bl.a. genom regionala, bilaterala och multilaterala angreppssätt, ska regelbundet informera om dessa insatser eller åtgärder för kapacitetsuppbyggnad. Parter som är utvecklingsländer bör regelbundet informera om framsteg som gjorts i fråga om genomförandet av planer, politik, insatser eller åtgärder för kapacitetsuppbyggnad i syfte att genomföra detta avtal.

5. Aktiviteter för kapacitetsuppbyggnad ska stärkas genom lämpliga institutionella arrangemang för att stödja genomförandet av detta avtal, bl.a. genom de lämpliga institutionella arrangemang som upprättats under

Article 11

1. Capacity-building under this Agreement should enhance the capacity and ability of developing country Parties, in particular countries with the least capacity, such as the least developed countries, and those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, such as small island developing States, to take effective climate change action, including, inter alia, to implement adaptation and mitigation actions, and should facilitate technology development, dissemination and deployment, access to climate finance, relevant aspects of education, training and public awareness, and the transparent, timely and accurate communication of information.

2. Capacity-building should be country-driven, based on and responsive to national needs, and foster country ownership of Parties, in particular, for developing country Parties, including at the national, subnational and local levels. Capacity-building should be guided by lessons learned, including those from capacity-building activities under the Convention, and should be an effective, iterative process that is participatory, cross-cutting and gender-responsive.

3. All Parties should cooperate to enhance the capacity of developing country Parties to implement this Agreement. Developed country Parties should enhance support for capacity-building actions in developing country Parties.

4. All Parties enhancing the capacity of developing country Parties to implement this Agreement, including through regional, bilateral and multilateral approaches, shall regularly communicate on these actions or measures on capacity-building. Developing country Parties should regularly communicate progress made on implementing capacity-building plans, policies, actions or measures to implement this Agreement.

5. Capacity-building activities shall be enhanced through appropriate institutional arrangements to support the implementation of this Agreement, including the appropriate institutional arrangements established under

konventionen och vilka bistår vid genomförandet av detta avtal. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska vid sitt första möte behandla och anta ett beslut om de första institutionella arrangemangen för kapacitetsuppbyggnad.

Artikel 12

Parterna ska samarbeta när de vidtar åtgärder, när så är lämpligt, för att förbättra undervisning, yrkesutbildning, allmänhetens medvetande, allmänhetens deltagande och allmänhetens tillgång till information i frågor som gäller klimatförändringen då de erkänner vikten av dessa åtgärder när det gäller att stärka åtgärder enligt detta avtal.

Artikel 13

1. I syfte att bygga upp ömsesidigt förtroende och för att främja faktiskt genomförande upprättas härmed en stärkt transparensram för åtgärder och stöd med inbyggd flexibilitet som beaktar parternas olika kapacitet och bygger på kollektiv erfarenhet.

2. Transparensramen ska ge flexibilitet vid genomförandet av bestämmelserna i denna artikel till de parter som är utvecklingsländer och som behöver det i ljuset av deras förhållanden. De former, förfaranden och riktlinjer som anges i punkt 13 i denna artikel ska återspegla denna flexibilitet.

3. Transparensramen ska bygga på och stärka transparensarrangemangen enligt konventionen, då man erkänner de särskilda förhållandena hos de minst utvecklade länderna och små östater under utveckling, och genomförs på ett stödjande, icke-inkräktande, icke-straffmässigt sätt med respekt för nationell suveränitet, och undvika att ålägga parterna orimliga bördor.

4. Transparensarrangemangen enligt konventionen, såsom nationalrapporter, tvåårsrapporter, uppdaterade tvåårsrapporter, internationella bedömningar och granskningar och internationella konsultationer och analyser ska ingå i de erfarenheter som tas till vara för utvecklande av former, förfaranden och riktlinjer enligt punkt 13 i denna artikel.

the Convention that serve this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, consider and adopt a decision on the initial institutional arrangements for capacity-building.

Article 12

Parties shall cooperate in taking measures, as appropriate, to enhance climate change education, training, public awareness, public participation and public access to information, recognizing the importance of these steps with respect to enhancing actions under this Agreement.

Article 13

1. In order to build mutual trust and confidence and to promote effective implementation, an enhanced transparency framework for action and support, with built-in flexibility which takes into account Parties' different capacities and builds upon collective experience is hereby established.

2. The transparency framework shall provide flexibility in the implementation of the provisions of this Article to those developing country Parties that need it in the light of their capacities. The modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article shall reflect such flexibility.

3. The transparency framework shall build on and enhance the transparency arrangements under the Convention, recognizing the special circumstances of the least developed countries and small island developing States, and be implemented in a facilitative, non-intrusive, non-punitive manner, respectful of national sovereignty, and avoid placing undue burden on Parties.

4. The transparency arrangements under the Convention, including national communications, biennial reports and biennial update reports, international assessment and review and international consultation and analysis, shall form part of the experience drawn upon for the development of the modalities, procedures and guidelines under paragraph 13 of this Article.

5. Syftet med ramverket för transparens av åtgärder är att ge en klar uppfattning om åtgärder mot klimatförändringen i ljuset av målet för konventionen enligt dess artikel 2, bl.a. genom att klarlägga och följa upp parternas framsteg vid uppnående av deras individuella nationellt fastställda bidrag enligt artikel 4 och deras anpassningsåtgärder enligt artikel 7, inbegripet goda förfaranden, prioriteter, behov och luckor, som underlag för den globala utvärderingen enligt artikel 14.

6. Syftet med ramverket för transparens av stöd är att ge en klar uppfattning om stöd som tillhandahållits och tagits emot av relevanta enskilda parter inom ramen för åtgärder mot klimatförändringen enligt artiklarna 4, 7, 9, 10 och 11, och att så långt som möjligt ge en full översikt över det sammanlagda finansiella stöd som tillhandahållits, som underlag för den globala utvärderingen enligt artikel 14.

7. Varje part ska regelbundet tillhandahålla följande uppgifter:

(a) en nationell inventeringsrapport över antropogena utsläpp från källor och upptag i sänkor av växthusgaser, vilken sammanställs genom användning av metodik enligt god sed som antagits av Mellanstatliga panelen om klimatförändring (IPCC) och som partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal har enats om, och

(b) uppgifter som är nödvändiga för att följa upp framsteg som varje part gjort i fråga om genomförandet och uppnåendet av dess nationellt fastställda bidrag enligt artikel 4.

8. Varje part bör också tillhandahålla uppgifter som hänför sig till konsekvenser av och anpassning till klimatförändringen enligt artikel 7, när så är lämpligt.

9. Parter som är industriländer ska och andra parter som tillhandahåller stöd bör tillhandahålla uppgifter om finansiellt stöd och stöd för tekniköverföring och kapacitetsuppbyggnad som tillhandahållits parter som är utvecklingsländer enligt artiklarna 9, 10 och 11.

10. Parter som är utvecklingsländer bör tillhandahålla uppgifter om finansiellt stöd och stöd för tekniköverföring och kapacitetsuppbyggnad som behövs och som mottagits enligt artiklarna 9, 10 och 11.

11. De uppgifter varje part har lämnat enligt punkt 7 och 9 i denna artikel ska grans-

5. The purpose of the framework for transparency of action is to provide a clear understanding of climate change action in the light of the objective of the Convention as set out in its Article 2, including clarity and tracking of progress towards achieving Parties' individual nationally determined contributions under Article 4, and Parties' adaptation actions under Article 7, including good practices, priorities, needs and gaps, to inform the global stocktake under Article 14.

6. The purpose of the framework for transparency of support is to provide clarity on support provided and received by relevant individual Parties in the context of climate change actions under Articles 4, 7, 9, 10 and 11, and, to the extent possible, to provide a full overview of aggregate financial support provided, to inform the global stocktake under Article 14.

7. Each Party shall regularly provide the following information:

(a) A national inventory report of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases, prepared using good practice methodologies accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement; and

(b) Information necessary to track progress made in implementing and achieving its nationally determined contribution under Article 4.

8. Each Party should also provide information related to climate change impacts and adaptation under Article 7, as appropriate.

9. Developed country Parties shall, and other Parties that provide support should, provide information on financial, technology transfer and capacity-building support provided to developing country Parties under Articles 9, 10 and 11.

10. Developing country Parties should provide information on financial, technology transfer and capacity-building support needed and received under Articles 9, 10 and 11.

11. Information submitted by each Party under paragraphs 7 and 9 of this Article shall

kas tekniskt av sakkunniga i enlighet med beslut 1/CP.21. För de parter som är utvecklingsländer och som behöver det i ljuset av sin förmåga ska granskningsprocessen inbegripa assistans för identifiering av kapacitetsuppbyggnadsbehov. Varje part ska också delta i en faciliterande multilateral granskning av framsteg med avseende på insatser enligt artikel 9 och genomförande respektive uppnående av dess nationellt fastställda bidrag.

12. Den tekniska sakkunniggranskningen enligt denna punkt ska bestå av en granskning av det stöd som parten har tillhandahållit, när det är relevant, och av genomförandet och uppnåendet av dess nationellt fastställda bidrag. Granskningen ska också identifiera områden där parten behöver förbättra sin verksamhet och omfatta en granskning av hur uppgifterna stämmer överens med de former, förfaranden och riktlinjer som avses i punkt 13 i denna artikel, med beaktande av den flexibilitet som getts parten enligt punkt 2 i denna artikel. Granskningen ska fästa särskild uppmärksamhet vid respektive nationella förmåga och förhållanden hos parter som är utvecklingsländer.

13. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska vid sitt första möte, genom att bygga på erfarenheterna från transparensrelaterade arrangemang enligt konventionen och genom att precisera bestämmelserna i denna artikel, anta gemensamma former, förfaranden och riktlinjer, när så är lämpligt, för transparens avseende åtgärder och stöd.

14. Utvecklingsländer ska ges stöd för att genomföra denna artikel.

15. Stöd ska också på kontinuerlig basis ges för uppbyggnad av kapacitet som hänförs till transparens hos parter som är utvecklingsländer.

Artikel 14

1. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska regelbundet utvärdera genomförandet av detta avtal för att bedöma de kollektiva framstegen i fråga om uppnåendet av syftet för detta avtal och dess långsiktiga mål (s.k. "global utvärdering").

undergo a technical expert review, in accordance with decision 1/CP.21. For those developing country Parties that need it in the light of their capacities, the review process shall include assistance in identifying capacity-building needs. In addition, each Party shall participate in a facilitative, multilateral consideration of progress with respect to efforts under Article 9, and its respective implementation and achievement of its nationally determined contribution.

12. The technical expert review under this paragraph shall consist of a consideration of the Party's support provided, as relevant, and its implementation and achievement of its nationally determined contribution. The review shall also identify areas of improvement for the Party, and include a review of the consistency of the information with the modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article, taking into account the flexibility accorded to the Party under paragraph 2 of this Article. The review shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of developing country Parties.

13. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, building on experience from the arrangements related to transparency under the Convention, and elaborating on the provisions in this Article, adopt common modalities, procedures and guidelines, as appropriate, for the transparency of action and support.

14. Support shall be provided to developing countries for the implementation of this Article.

15. Support shall also be provided for the building of transparency-related capacity of developing country Parties on a continuous basis.

Article 14

1. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall periodically take stock of the implementation of this Agreement to assess the collective progress towards achieving the purpose of this Agreement and its long-term

Partskonferensen ska utföra utvärderingen på ett övergripande sätt och erbjuda sitt stöd med beaktande av begränsning, anpassning och medlen för genomförande och stöd i ljuset av rättvisa och den bästa tillgängliga vetenskapen.

2. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska utföra sin första globala utvärdering år 2023 och vart femte år därefter om inte något annat beslutas av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

3. Parterna ska beakta resultaten från den globala utvärderingen när de uppdaterar och förstärker, på ett nationellt fastställt sätt, sina åtgärder och sitt stöd i enlighet med de relevanta bestämmelserna i detta avtal samt när de förstärker det internationella samarbetet i fråga om klimatåtgärder.

Artikel 15

1. Härmed upprättas en mekanism för att underlätta genomförandet och främja efterlevnaden av bestämmelserna i detta avtal.

2. Den mekanism som avses i punkt 1 i denna artikel ska bestå av en kommitté baserad på sakkunniga och underlättande till sin natur och ska vara verksam på ett transparent, icke-konfrontativt och icke-bestraffande sätt. Kommittén ska fästa särskild uppmärksamhet vid respektive nationella förmåga och förhållanden hos parter.

3. Kommittén ska vara verksam enligt de former och förfaranden som antagits av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal vid dess första möte och årligen rapportera till partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

Artikel 16

1. Partskonferensen, konventionens högsta organ, ska tjäna som partsmöte för detta avtal.

2. Parter i konventionen som inte är parter i detta avtal får delta som observatörer i möten för partskonferensen i dess funktion som

goals (referred to as the “global stocktake”). It shall do so in a comprehensive and facilitative manner, considering mitigation, adaptation and the means of implementation and support, and in the light of equity and the best available science.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall undertake its first global stocktake in 2023 and every five years thereafter unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. The outcome of the global stocktake shall inform Parties in updating and enhancing, in a nationally determined manner, their actions and support in accordance with the relevant provisions of this Agreement, as well as in enhancing international cooperation for climate action.

Article 15

1. A mechanism to facilitate implementation of and promote compliance with the provisions of this Agreement is hereby established.

2. The mechanism referred to in paragraph 1 of this Article shall consist of a committee that shall be expert-based and facilitative in nature and function in a manner that is transparent, non-adversarial and non-punitive. The committee shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.

3. The committee shall operate under the modalities and procedures adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session and report annually to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 16

1. The Conference of the Parties, the supreme body of the Convention, shall serve as the meeting of the Parties to this Agreement.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session

partsmöte för detta avtal. När partskonferensen tjänar som partsmöte för detta avtal, ska beslut enligt detta avtal fattas endast av dem som är parter i detta avtal.

3. När partskonferensen tjänar som partsmöte för detta avtal ska en ledamot av partskonferensens presidium som representerar en part i konventionen, men som vid tidpunkten i fråga inte är part i detta avtal, ersättas av en annan ledamot som ska väljas av och bland parterna i detta avtal.

4. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska fortlöpande följa genomförandet av detta avtal och, inom gränserna för sin behörighet, fatta de beslut som är nödvändiga för att främja dess faktiska genomförande. Den ska utföra de uppgifter som den tilldelas i detta avtal och göra följande:

(a) Upprätta sådana underorgan som bedöms vara nödvändiga för tillämpningen av detta avtal, och

(b) Utöva sådana övriga funktioner som kan behövas för att tillämpa detta avtal.

5. Partskonferensens arbetsordning och den ordning för finansiella frågor som tillämpas med stöd av konventionen ska i tillämpliga delar gälla detta avtal, såvida inte något annat enhälligt beslutats av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

6. Det första mötet med partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska sammankallas av sekretariatet i samband med det första möte med partskonferensen som ska hållas efter den dag då detta avtal trätt i kraft. De följande ordinarie mötena med partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska genomföras i samband med partskonferensens ordinarie möte, såvida inte något annat beslutats av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

7. Extramöten med partskonferensen i dess

of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall keep under regular review the implementation of this Agreement and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Agreement and shall:

(a) Establish such subsidiary bodies as deemed necessary for the implementation of this Agreement; and

(b) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Agreement.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and the financial procedures applied under the Convention shall be applied *mutatis mutandis* under this Agreement, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

6. The first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be convened by the secretariat in conjunction with the first session of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of entry into force of this Agreement. Subsequent ordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held in conjunction with ordinary sessions of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

7. Extraordinary sessions of the Conference

funktion som partsmöte för detta avtal ska hållas vid sådana andra tidpunkter som bedöms vara nödvändigt av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal eller efter skriftlig framställning av någon av parterna, förutsatt att framställningen inom sex månader efter det att den av sekretariatet har tillställts alla parter stöds av minst en tredjedel av dem.

8. Förenta nationerna, dess fackorgan, Internationella atomenergiorganet (IAEA) och varje medlemsstat eller observatör i dessa organ som inte är part i konventionen får representeras som observatörer vid möten med partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal. Varje organ eller fackorgan, såväl nationellt som internationellt, statligt eller icke statligt, som är behörigt i frågor som omfattas av detta avtal och som till sekretariatet har framfört att det önskar vara representerat som observatör vid ett möte med partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal kan tillåtas delta, såvida inte minst en tredjedel av de närvarande parterna reser invändningar. Observatörernas tillträde och deltagande ska följa den arbetsordning som avses i punkt 5 i denna artikel.

Artikel 17

1. Det sekretariat som upprättats i enlighet med artikel 8 i konventionen ska tjäna som sekretariat för detta avtal.

2. Artikel 8.2 i konventionen som innehåller bestämmelser om sekretariatets funktioner och artikel 8.3 i konventionen beträffande arrangemang för sekretariatets arbetsformer ska i tillämpliga delar gälla detta avtal. Sekretariatet ska dessutom utöva de funktioner som det anförtros genom detta avtal och av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal.

Artikel 18

1. Underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning och underorganet för genomförande, vilka upprättats genom artiklarna 9 och 10 i konventionen, ska tjäna som under-

of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations and its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, which is qualified in matters covered by this Agreement and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure referred to in paragraph 5 of this Article.

Article 17

1. The secretariat established by Article 8 of the Convention shall serve as the secretariat of this Agreement.

2. Article 8, paragraph 2, of the Convention on the functions of the secretariat, and Article 8, paragraph 3, of the Convention, on the arrangements made for the functioning of the secretariat, shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. The secretariat shall, in addition, exercise the functions assigned to it under this Agreement and by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 18

1. The Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation established by Articles 9 and 10 of the Convention shall serve,

organ för vetenskaplig och teknisk rådgivning respektive underorgan för genomförande av detta avtal. Bestämmelserna om dessa båda organs verksamhet enligt konventionen ska i tillämpliga delar gälla detta avtal. Möten med underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning och underorganet för genomförande av detta avtal ska hållas i samband med mötena i underorganet för vetenskaplig och teknisk rådgivning respektive underorganet för genomförande av konventionen.

2. Parter i konventionen som inte är parter i avtalet får delta som observatörer i underorganens möten. När underorganen tjänar som underorgan för detta avtal, ska beslut enligt detta avtal fattas endast av dem som är parter i detta avtal.

3. När de underorgan som upprättats genom artiklarna 9 och 10 i konventionen utför sina funktioner i frågor som avser detta avtal ska en medlem av dessa underorgans presidium som representerar en part i konventionen, men som vid tidpunkten i fråga inte är part i detta avtal, ersättas av en annan medlem som ska väljas av och bland parterna i detta avtal.

Artikel 19

1. Underorgan eller andra institutionella arrangemang som upprättats genom eller under konventionen, andra än dem som anges i detta avtal, ska tjäna detta avtal genom ett beslut av partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal ska fastställa funktionerna för dessa underorgan eller arrangemang.

2. Partskonferensen i dess funktion som partsmöte för detta avtal får tillhandahålla ytterligare vägledning till sådana underlydande organ och institutionella arrangemang.

respectively, as the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement. The provisions of the Convention relating to the functioning of these two bodies shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. Sessions of the meetings of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement shall be held in conjunction with the meetings of, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of the Convention.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the subsidiary bodies. When the subsidiary bodies serve as the subsidiary bodies of this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the subsidiary bodies established by Articles 9 and 10 of the Convention exercise their functions with regard to matters concerning this Agreement, any member of the bureaux of those subsidiary bodies representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

Article 19

1. Subsidiary bodies or other institutional arrangements established by or under the Convention, other than those referred to in this Agreement, shall serve this Agreement upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall specify the functions to be exercised by such subsidiary bodies or arrangements.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement may provide further guidance to such subsidiary bodies and institutional arrangements.

Artikel 20

1. Detta avtal ska stå öppet för undertecknande av stater och organisationer för regional ekonomisk integration som är parter i konventionen och ratificeras, godtas eller godkänns av dem. Det ska stå öppet för undertecknande vid Förenta nationernas högkvarter i New York från och med den 22 april 2016 till och med den 21 april 2017. Därefter ska avtalet stå öppet för anslutning från och med den dag som följer efter den dag då det inte längre står öppet för undertecknande. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument ska deponeras hos depositarien.

2. En organisation för regional ekonomisk integration som blir part i avtalet utan att någon av dess medlemsstater är part ska vara bunden av alla förpliktelser i detta avtal. Om en eller flera av medlemsstaterna i en organisation för regional ekonomisk integration är part i avtalet, ska denna organisation och dess medlemsstater komma överens om vars och ens ansvar för att uppfylla förpliktelserna i avtalet. I sådana fall ska organisationen och medlemsstaterna inte ha rätt att samtidigt utöva sina rättigheter enligt avtalet.

3. Organisationer för regional ekonomisk integration ska i sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument ange omfattningen av sin behörighet i de frågor som omfattas av detta avtal. Dessa organisationer ska också meddela depositarien, som i sin tur ska meddela parterna, varje förändring av betydelse i omfattningen av deras behörighet.

Artikel 21

1. Detta avtal träder i kraft den trettionde dagen efter den dag då minst 55 konventionsparter som tillsammans uppskattningsvis svarar för åtminstone 55 procent av de totala globala utsläppen av växthusgaser har deponerat sina ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

2. Endast för det begränsade syfte som anges i punkt 1 i denna artikel avses med "totala globala utsläpp av växthusgaser" de mest aktualiserade mängder som uppgetts den dag

Article 20

1. This Agreement shall be open for signature and subject to ratification, acceptance or approval by States and regional economic integration organizations that are Parties to the Convention. It shall be open for signature at the United Nations Headquarters in New York from 22 April 2016 to 21 April 2017. Thereafter, this Agreement shall be open for accession from the day following the date on which it is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Agreement without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Agreement. In the case of regional economic integration organizations with one or more member States that are Parties to this Agreement, the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Agreement. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Agreement concurrently.

3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Agreement. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 21

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date on which at least 55 Parties to the Convention accounting in total for at least an estimated 55 per cent of the total global greenhouse gas emissions have deposited their instruments of ratification, acceptance, approval or accession.

2. Solely for the limited purpose of paragraph 1 of this Article, "total global greenhouse gas emissions" means the most up-to-date amount communicated on or before the

RP 200/2016 rd

detta avtal antas av konventionsparterna eller före detta datum.

3. För en stat eller en organisation för regional ekonomisk integration som ratificerar, godtar eller godkänner detta avtal eller ansluter sig till det sedan de villkor för ikraftträdande som anges i punkt 1 i denna artikel har uppfyllts ska avtalet träda i kraft den trettionde dagen efter dagen för deponering av en sådan stats eller organisations ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

4. Ett instrument som deponerats av en organisation för regional ekonomisk integration får med avseende på artikel punkt 1 i denna artikel inte räknas utöver de instrument som deponerats av dess medlemsstater.

Artikel 22

Bestämmelserna i artikel 15 i konventionen om antagande av ändringar av konventionen ska i tillämpliga delar gälla för detta avtal.

Artikel 23

1. Bestämmelserna i artikel 16 i konventionen om antagande och ändring av bilagor till konventionen ska i tillämpliga delar gälla för detta avtal.

2. Bilagorna till detta avtal ska ingå som en del av det och om inte något annat uttryckligen anges, ska en hänvisning till avtalet samtidigt utgöra en hänvisning till varje bilaga till det. Sådana bilagor ska begränsas till förteckningar, formulär och annat deskriptivt material av vetenskaplig, teknisk, procedurell eller administrativ karaktär.

Artikel 24

Bestämmelserna om tvistlösning i artikel 14 i konventionen ska i tillämpliga delar gälla för detta avtal.

Artikel 25

1. Varje part ska ha en röst med förbehåll för vad som bestäms i punkt 2 i denna artikel.

date of adoption of this Agreement by the Parties to the Convention.

3. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Agreement or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

4. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by its member States.

Article 22

The provisions of Article 15 of the Convention on the adoption of amendments to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 23

1. The provisions of Article 16 of the Convention on the adoption and amendment of annexes to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

2. Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided for, a reference to this Agreement constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a scientific, technical, procedural or administrative character.

Article 24

The provisions of Article 14 of the Convention on settlement of disputes shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 25

1. Each Party shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 of this Article.

RP 200/2016 rd

2. Organisationer för regional ekonomisk integration ska, i frågor inom sin behörighet, utöva sin rösträtt med samma antal röster som det antal av dess medlemsstater som är parter i detta avtal. Sådana organisationer ska inte utöva sin rösträtt, om någon av dess medlemsstater utövar sin rätt att rösta och tvärtom.

Artikel 26

Förenta nationernas generalsekreterare ska vara depositarie för detta avtal.

Artikel 27

Inga reservationer får göras med avseende på detta avtal.

Artikel 28

1. En part får vid vilken tidpunkt som helst sedan tre år har förflutit från den dag då detta avtal trädde i kraft för parten frånträda avtalet genom ett skriftligt meddelande till depositarien.

2. Ett sådant frånträdande träder i kraft vid utgången av ett år räknat från den dag då depositarien mottog meddelandet om frånträddandet eller vid den senare tidpunkt som kan anges i meddelandet.

3. En part som frånträder konventionen ska också anses ha frånträtt detta avtal.

Artikel 29

Originalen till detta avtal, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter har lika giltighet, ska deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

UPPRÄTTAT i Paris den 12 december 2015.

TILL BEKRÄFTELSE HÄRAV har undertecknade, därtill vederbörligen bemyndigade, undertecknat detta avtal.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Agreement. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 26

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Agreement.

Article 27

No reservations may be made to this Agreement.

Article 28

1. At any time after three years from the date on which this Agreement has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Agreement by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.

3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from this Agreement.

Article 29

The original of this Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE at Paris this twelfth day of December two thousand and fifteen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Agreement.